

Załącznik do Uchwały nr LVIII/438/2023
Rady Gminy w Mirzcu z dnia 27 stycznia 2023 roku

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MIRZEC NA LATA
2023-2028**

Dokument opracowany przez:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik

26-200 Mirzec ul. Polna 72

tel./fax: 41 372 49 75

e-mail: basz@post.pl

www.basz.pl

przy współpracy:

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu

oraz Urzędu Gminy w Mircu

Spis treści

1. WSTĘP.....	5
1.1. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce	5
1.2. Metodologia opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028	8
1.3. Uwarunkowania strategiczne i programowe	9
2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ I EKONOMICZNEJ GMINY MIRZEC.....	15
2.1. Informacje ogólne o gminie	15
2.2. Sytuacja demograficzna gminy Mirzec	16
2.4. Infrastruktura społeczna gminy Mirzec	18
2.5. Gospodarka i sytuacja na rynku pracy	26
3. SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ	28
3.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu.....	28
3.1.1. Działania w zakresie pomocy społecznej	29
3.1.2. Bezdomność	35
3.1.3. Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.....	36
3.1.4. Wsparcie dla rodzin z dziećmi	37
3.1.5. Niepełnosprawność.....	38
3.1.6. Uzależnienia i przemoc w rodzinie.....	41
3.1.7. Pozostałe formy pomocy społecznej.....	45
3.2. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną.....	46
4. PODSUMOWANIE SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY MIRZEC	48
4.1. Wyniki badań ankietowych.....	48
4.2. Wnioski z diagnozy.....	52
4.3. Analiza SWOT.....	53
5. CEL GŁÓWNY I CELE POŚREDNIE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIRZEC	56
5. KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIRZEC NA LATA 2023-2028	59
7. WDRAŻANIE, ZARZĄDZANIE I MONITORING REALIZACJI „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIRZEC NA LATA 2023-2028”	71
7.1. Wdrażanie.....	71

7.2. Monitoring	71
7.3. Wskaźniki	72
7.4. Ramy finansowe oraz źródła finansowania	74
8. ZAKOŃCZENIE	75
SPIS TABEL, WYKRESÓW	77
Spis tabel	77
Spis wykresów	78

1. WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, zapewniającym profesjonalną diagnozę problemów społecznych oraz wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2028 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców gminy, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej między innymi takimi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, polityka równego statusu kobiet i mężczyzn. Działania są kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Zjawiska ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin, w tym wielodzietnych, uzależnienia i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi gmina. Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się świadczeniobiorcami pomocy społecznej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2028 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniego poziomu życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb. Działania te będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

1.1. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej wszyscy obywatele są równi wobec praw i obowiązków, nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Oznacza to również, że pomoc społeczna powinna wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do przezwyciężania ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Konstytucja RP gwarantuje poszanowanie obywateli, ich praw osobistych, politycznych, ekonomicznych i socjalnych. Szczególną ochroną Konstytucja RP obejmuje dobro rodziny. Preambuła Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku wprowadza pojęcie zasady pomocniczości, jako ogólnej prawidłowości przy tworzeniu prawa w Polsce. Prawne podstawy planowania polityki społecznej w państwach należących do Unii Europejskiej określa Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Obowiązek opracowania Strategii wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2021 poz. 2268 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Zgodnie z treścią art. 16b pkt 2 powołanej ustawy strategia zawiera:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych
 - d) wskaźników realizacji działań.

Dokument strategii wskazuje także sposób monitorowania wskaźników, określa zasady ewaluacji i aktualizacji treści zawartych w opracowaniu oraz promocji podejmowanych działań na poziomie lokalnym.

Podczas opracowywania strategii opierano się na aktach prawnych dających podstawy do różnych działań w sferze polityki społecznej:

- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2023 poz. 40),
 - ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2021 poz. 2268 ze zm.)
- oraz
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodów oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. 221 poz. 1296),
 - rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. 2021 poz. 893),
 - rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. 2010 Nr 218 poz. 1439),

- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2018 poz. 734 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2021 poz. 1119 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. 2022 poz. 615 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. 2020 poz. 2050 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. 2021 poz. 1249),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz. U. 2022 poz. 1327),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. 2020 poz. 685 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. 2022 poz. 1205),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2022 poz. 447),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. 2021 poz. 2021),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. 2019 poz. 2407 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. 2021 poz. 1915 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (tj. Dz. U. 2021 poz. 1082 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. 2010 poz. 305 ze zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2019r. - Prawo Zamówień Publicznych (tj. Dz. U. 2019 poz. 1129 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. 2022 poz. 1009 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. 2020 poz. 176 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. 2022 poz. 690),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. 2021 poz. 573 ze zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. 2021 poz. 1285 ze zm.),
- ustawa z 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. 2022 poz. 633 ze zm.),
- ustawa z 8 grudnia 2006r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (tj. Dz. U. 2022 poz. 377),
- ustawa z 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. 2022 poz. 975),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz. U. 2020 poz. 1297),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. 2021 poz. 1744),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”. (tj. Dz. U. 2020 poz. 1329),
- ustawa z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz. U. 2021 poz. 2095 ze zm.).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu działa na podstawie Statutu uchwalonego przez Radę Gminy w Mircu 28 stycznia 2022r. (Uchwała Nr XLVI/310/2022 Rady Gminy w Mircu). Ośrodek jest samodzielną jednostką organizacyjną gminy Mirzec nieposiadającą osobowości prawnej, działający jako wyodrębniona jednostka budżetowa utworzona do realizowania zadań własnych gminy Mirzec i zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej oraz zadań przewidzianych do realizacji innymi przepisami przez jednostki pomocy społecznej. W ramach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu działa Ośrodek wsparcia Klub Senior+, który jest jednostką organizacyjną GOPS.

1.2. Metodologia opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028 obejmuje wiele obszarów, kwestii i problemów, mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy. Uzasadnieniem dla jej opracowania i wdrożenia jest konieczność przeciwdziałania zagrożeniom, które uniemożliwiłyby zrównoważony rozwój. W treści dokumentu szczególne miejsce zajmują obszary i działania umożliwiające osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028 jest kontynuacją dokumentu opracowanego i uchwalonego w 2016r. tj. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2016-2022 - Uchwała Nr XXVI/169/2016 Rady Gminy w Mircu z dnia 26 sierpnia 2016r. i obejmuje wszystkie obszary polityki społecznej, które powinny przyczynić się do lepszego funkcjonowania społeczności lokalnej, a w konsekwencji poprawy warunków życia mieszkańców danej społeczności. Strategia

kształtuje aktywny model polityki społecznej w gminie, zakłada budowanie szerokiego partnerstwa lokalnego i jest zgodna z założeniami polityki społecznej Unii Europejskiej dotyczącymi:

- zapewnienia wszystkim dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług,
- zapobiegania ryzyku „wykluczenia”,
- pomocy dla osób najbardziej narażonych na „wykluczenie” (wspieranie najsłabszych),
- mobilizacji organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028 jest zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy Mirzec.

W ramach prac nad aktualną strategią została przeprowadzona diagnoza problemów społecznych, czyli trudności z jakimi boryka się społeczeństwo lokalne. Diagnoza została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu (uzyskane w toku jego bieżącej działalności), Urzędu Gminy Mirzec, Posterunku Policji w Mircu, Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz instytucji i organizacji współpracujących z GOPS. Uzupełniająco korzystano z dostępnych publikacji naukowych i statystyk (m.in. dane Głównego Urzędu Statystycznego).

W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, opracowano strategię rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe lata, która stanowi rozwinięcie działań oraz założeń programowych realizowanych w sferze społecznej.

1.3. Uwarunkowania strategiczne i programowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028 jest dokumentem, który uwzględnia założenia strategicznych dokumentów w obszarze polityki społecznej. Priorytety przyjęte na poziomie unijnym i krajowym znajdują odniesienie w dokumencie, ponieważ wyznaczają główne, istotne dla rozwoju społecznego, kierunki działań programowych. Z kolei dokumenty na szczeblu wojewódzkim, powiatowym czy gminnym odnoszą się do realnych potrzeb lokalnej społeczności.

Opracowując strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu.

Dokumenty strategiczne będące podstawą opracowania niniejszej strategii

POZIOM EUROPEJSKI - Zrównoważona Europa 2030

Strategia *Zrównoważona Europa 2030* kładzie nacisk na kluczowe podstawy polityki (czynniki horyzontalne) w związku z przejściem na zrównoważony rozwój. Są to m.in. edukacja, nauka, technologia, badania naukowe i innowacje oraz digitalizacja; finansowanie, polityka cenowa, opodatkowanie i konkurencja; odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw i nowe modele biznesowe; otwarta i oparta na zasadach wymiana handlowa; sprawowanie rządów i zapewnienie spójności

polityki na wszystkich szczeblach. Dokument przedstawia trzy scenariusze osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju w UE:

1. Nadrzędna strategia UE w zakresie celów zrównoważonego rozwoju, aby kierować działaniami UE i jej państw członkowskich,
2. Kontynuacja włączania przez Komisję celów zrównoważonego rozwoju do wszystkich istotnych polityk UE, bez egzekwowania działań od państw członkowskich.
3. Większy nacisk na działania zewnętrzne przy jednoczesnej konsolidacji obecnych ambicji w zakresie zrównoważonego rozwoju na szczeblu UE.

POZIOM KRAJOWY – Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030

Dokument wpisuje się w cel główny: *Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym* oraz cele szczegółowe koncentrujące się w obszarach działań:

Cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (Obszary: spójność społeczna, rozwój zrównoważony terytorialnie)

Cel szczegółowy III. Skuteczne państwo i instytucja służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (Obszary: prawo w służbie obywatelom i gospodarce, instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, finanse publiczne, efektywność wykorzystanie środków Unii Europejskiej)

POZIOM KRAJOWY - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

Strategia wpisuje się w cel główny oraz cele szczegółowe i kierunki interwencji polityki regionalnej do 2030 roku:

Cel główny: efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Kierunki interwencji:

1.1. Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo- wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

Kierunki interwencji:

2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Kierunki interwencji:

3.2. Wzmocnienie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnymi ponadregionalnym.

3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.

POZIOM KRAJOWY - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Strategia jest zbieżna z celem głównym oraz celami szczegółowymi:

Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce.

Cel szczegółowy 2. Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.

Cel szczegółowy 3. Wzrost poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel szczegółowy 4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

POZIOM KRAJOWY - Dokument rządowy Założenia Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027

Dokument określa zarys obszaru interwencji funduszy europejskich i wstępne ramy finansowe w kolejnej perspektywie UE w ramach pięciu celów polityki, na podstawie której Europa ma się stać:

1. Bardziej inteligentna (*smarter*), dzięki innowacjom, cyfryzacji, transformacji gospodarczej oraz wsparciu dla małych i średnich przedsiębiorstw;
2. Bardziej zielona (*greener*), wdrażająca porozumienie paryskie i inwestująca w transformację sektora energetycznego, w odnawialne źródła energii oraz w walkę ze zmianą klimatu;
3. Lepiej powiązana (*connected*) z siecią transportu strategicznego i siecią cyfrową;
4. Bardziej społeczna (*social*), realizująca cele europejskiego filaru praw socjalnych i inwestująca w wysokiej jakości zatrudnienie, edukację, umiejętności, integrację społeczną i równy dostęp do opieki zdrowotnej;
5. Bliższa obywatelom (*closer to citizens*), dzięki wspieraniu lokalnych strategii rozwoju i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w całej UE.

POZIOM KRAJOWY - Strategie sektorowe dotyczące problemów społecznych

Strategia jest uzupełnieniem na poziomie lokalnym zapisów:

- 1) Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 2) Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
- 3) Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) Narodowego Programu Zdrowia;
- 5) Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022;
- 6) Rządowego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”
- 7) Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu

POZIOM REGIONALNY - Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Strategia wpisuje się w założenia i cele dokumentu. Wizja rozwoju województwa: *Świętokrzyskie w 2030 roku to ambitny region o atrakcyjnym wizerunku: wnoszący coraz większy wkład w rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy Polski i Europy, szanujący i dbający o swoje dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne, będący dobrym miejscem do życia, pracy i rozwoju*

Misja rozwoju to cel główny, który pozwala na stopniowe urzeczywistnianie wizji, doprowadzenie do pożądanego przez wspólnotę województwa obrazu przyszłości.

Misja rozwoju województwa: *Samorząd Województwa Świętokrzyskiego: tworzy przestrzeń współdziałania, pozwalającą na wykorzystanie potencjału mieszkańców i przedsiębiorców regionu dla budowania wspólnoty o wysokim kapitale społecznym i rosnącej zdolności konkurencyjnej, uzyskuje konsensus w regionie wokół najważniejszych celów strategicznych i przedsięwzięć, służących modernizacji i transformacji ścieżki rozwoju województwa, pozyskuje kapitał stymulujący rozwój regionu, obejmujący publiczne środki finansowe (od wspólnotowych po lokalne), środki prywatne (w tym – nowe inwestycje zewnętrzne).*

Powyższa wizja i misja rozwoju województwa świętokrzyskiego uwzględniona została w celach strategicznych rozwoju, jakimi są:

Cel 1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie

Cel 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region

Cel3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi.

POZIOM REGIONALNY – Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej do roku 2023

Cele Strategii są spójne z celem strategicznym Programu jest *zwiększenie efektywności systemu i integracji społecznej* oraz celami operacyjnymi:

Cel operacyjny I: Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,

Cel operacyjny II: aktywizacja seniorów poprzez rozwój oferty pomocy społecznej, kulturalnej i edukacyjnej dla osób starszych,

Cel strategiczny III: Rozwój systemu opieki i wsparcia nad rodziną i dzieckiem

Cel strategiczny IV: Podnoszenie skuteczności, wspieranie innowacyjnej pomocy społecznej

Osiągnięcie założonych w Programie celów wymaga współdziałania licznych realizatorów i partnerów tj. administracja samorządowa i jej jednostki organizacyjne, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe i administracja rządowa.

POZIOM REGIONALNY - Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2018-2023

Założenia Strategii są zbieżne z misją Programu jest *Aktywna polityka społeczna regionu oraz wsparcie samorządów lokalnych w działaniach na rzecz ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego* oraz celami operacyjnymi zawartymi w dokumencie:

1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży.
2. Aktywna integracja w społecznościach lokalnych.
3. Aktywizacja i wsparcie seniorów.
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami oraz osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.
5. Kooperacja instytucji pomocy i integracji społecznej oraz innych podmiotów realizujących zadania istotne w zakresie włączenia społecznego.

POZIOM REGIONALNY - Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do roku 2025

Cele dokumentu są spójne z celem głównym Programu: *Stabilna rodzina, rozwój zintegrowanych rozwiązań wzmacniających rodzinę i system pieczy zastępczej* oraz celami operacyjnymi: 1. Identyfikacja, monitoring obszarów problemowych oraz profilaktyka i wczesna interwencja w środowiskach ryzyka. 2. Podnoszenie kompetencji rodzicielskich, wzmocnienie oraz promocja rodziny. 3. Wsparcie i rozwój działań służb na rzecz rodziny zagrożonej wykluczeniem oraz wykluczonej 4. Poprawa funkcjonowania systemu pieczy zastępczej. 5. Promowanie idei adopcji oraz zapewnienie wychowywania w rodzinie adopcyjnej dzieciom zakwalifikowanym do przysposobienia. 6. Integracja i rozwój systemu doskonalenia zawodowego kadr wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

POZIOM REGIONALNY – Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych województwa świętokrzyskiego na lata 2021-2026

Cele Strategii są spójne z celem głównym programu: *Ograniczenie używania alkoholu oraz przeciwdziałanie problemom wynikającym z nadużywania niania napojów alkoholowych w województwie świętokrzyskim* oraz celami operacyjnymi: 1. Promocja zdrowia, 2. Profilaktyka, 3. Redukcja szkód związanych z nadużywaniem oraz uzależnieniem od alkoholu.

POZIOM REGIONALNY – Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026

Cele dokumentu są spójne z celem głównym dotyczącym obszaru niepełnosprawności określonym w Strategii: *Rozwój i tworzenie warunków do zwiększania uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb i możliwości*. Celami operacyjnymi są:

1. skuteczna profilaktyka i ograniczenie negatywnych skutków niepełnosprawności.

2. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie dostępu do usług i dóbr.
3. Większa aktywność zawodowa i edukacyjna osób z niepełnosprawnościami.
4. Partnerstwa międzysektorowe na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami.

POZIOM LOKALNY - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Starachowickim na lata 2016-2022

Strategia wpisuje się w cele zawarte w powiatowej strategii społecznej, które brzmią:

Obszary strategiczne i cele operacyjne:

OBSZAR STRATEGICZNY 1. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Cel 1. Rozwój pieczy zastępczej

Cel 2. Rozwój poradnictwa specjalistycznego

Cel 3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

OBSZAR STRATEGICZNY 2. Rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych

Cel 4. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Cel 5. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Cel 6. Wsparcie osób niepełnosprawnych

OBSZAR STRATEGICZNY 3. Opieka nad seniorami

Cel 7. Rozwój instytucjonalnej pomocy dla seniorów

Cel 8. Wsparcie seniorów

OBSZAR STRATEGICZNY 4. Aktywizacja osób bezrobotnych

Cel 9. Rozwój ekonomii społecznej

Cel 10. Aktywizacja osób niepełnosprawnych

POZIOM LOKALNY – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Mirzec na lata 2016-2022

Strategia będzie kontynuacją opracowanej dla gminy na lata 2016-2022 strategii społecznej, w której znajdują się zapisy dotyczące głównego przesłania strategii, którym jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie Mirzec i destabilizujących życie mieszkańców. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej.

Cel strategiczny 1: Rozwój lokalnego rynku pracy:

Cele operacyjne:

1.1. Poprawa aktywności i mobilności zawodowej mieszkańców gminy

1.2. Poprawa i rozwój kompetencji zawodowych i kwalifikacji bądź ich zmiana by dostosować się do rynku pracy

1.3. Wzrost potencjału lokalnego w celu tworzenia nowych miejsc pracy np. wdrożenia Strategii Rewitalizacji

1.4. Zwiększenie roli ekonomii społecznej w procesie aktywności zawodowej osób zagrożonych marginalizacją społeczną

Cel strategiczny 2: Poprawa warunków socjalnych i bytowych rodzin i gospodarstw domowych:

Cele operacyjne:

2.1. Wzrost świadomości ekonomicznej, w tym ekonomii społecznej wśród mieszkańców

2.2. Zapewnienie dostępu do podstawowych zasobów i dóbr niezbędnych do życia i funkcjonowania w społeczeństwie

2.3. Zwiększenie wśród mieszkańców gminy Mirzec poczucia bezpieczeństwa materialnego

Cel strategiczny 3: Udoskonalenie kompetencji i zaangażowania rodziców lub opiekunów w proces należytego

wychowania i właściwej opieki nad dziećmi

Cele operacyjne:

- 3.1. Wzrost kompetencji i zaangażowania rodziców lub opiekunów proces należytego wychowania i właściwej opieki nad dziećmi
- 3.2. Utrzymanie i zwiększenie poziomu dostępności usług dla ognisk domowych doświadczających trudności
- 3.3. Zmniejszenie liczby procesów przemocy, dysfunkcjonalności i kryzysów w rodzinach

Cel strategiczny 4: Właściwe przygotowanie dzieci i młodzieży do dorosłego życia:

Cele operacyjne:

- 4.1. Zwiększenie szans edukacyjnych młodego pokolenia w gminie Mirzec
- 4.2. Wzmocnienie postaw przedsiębiorczych i prospołecznych dzieci i młodzieży
- 4.3. Zmniejszenie lub eliminacja działań ryzykownych i niebezpiecznych

Cel strategiczny 5: Poprawa standardu życia dla seniorów gminy Mirzec:

Cele operacyjne:

- 1.1. Poprawa stanu zdrowia osób starszych na terenie gminy
- 1.2. Wzrost dostępności różnych form opieki i wsparcia
- 1.3. Zwiększenie możliwości aktywizacji środowisk seniorów na terenie gminy

Cel strategiczny 6: Poprawa jakości opieki zdrowotnej i jakości życia osób z niepełnosprawnością oraz przewlekle i ciężko chorych

Cele operacyjne:

- 6.1. Zwiększenie dostępu do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej
- 6.2. Likwidacja barier w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych
- 6.3. Wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych w życiu społecznym gminy

Cel strategiczny 7: Sprawne i skuteczne zmniejszanie skali problemu uzależnień w gminie Mirzec

Cele operacyjne:

- 7.1. Dopasowanie, uaktualnienie i poszerzenie oferty wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych
- 7.2. Systematyczne zwiększanie poziomu świadomości i wiedzy na temat uzależnień behawioralnych i skutków nadużywania substancji uzależniających, zwłaszcza wśród młodego pokolenia

Cel strategiczny 8: Rozwój aktywności i poczucia integracji oraz współpracy w społecznościach lokalnych a także poprawy bezpieczeństwa publicznego w gminie Mirzec

Cele operacyjne:

- 8.1. Wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne
- 8.2. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej
- 8.3. Wzbogacenie oferty usług i aktywności w środowiskach lokalnych

POZIOM LOKALNY – Strategia Rozwoju Gminy Mirzec na lata 2021-2030+

Strategia wpisuje się w misję, wizję oraz cel główny i cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Mirzec na lata 2022-2030+:

MISJA: Wykorzystanie posiadanych zasobów i walorów w celu wzrostu konkurencyjności gminy Mirzec, jako miejsca dobrego do życia i inwestowania.

WIZJA: Gmina Mirzec otwarta na mieszkańców oraz ludność napływową, wykorzystująca istniejące walory przyrodnicze, o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego oraz poprawnie kształtowanej przestrzeni publicznej.

CEL GŁÓWNY: Wzrost konkurencyjności gminy na tle regionu, przy jednoczesnym zachowaniu szerokiego wsparcia dla mieszkań oraz społeczności napływowej poprzez rozwój społeczny, przestrzenny oraz środowiskowy, w szczególności w zakresie infrastruktury technicznej, atrakcyjnej sfery zurbanizowanej oraz

ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego

Cele strategiczne z zakresu problemów społecznych:

CEL 1. Poprawa jakości życia mieszkańców:

- 1.1. Podnoszenie jakości usług w zakresie polityki społecznej*
- 1.2. Zwiększenie dostępności do kultury, sportu i rekreacji*
- 1.3. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego*

CEL 2. Wzmocnienie jakości kapitału społecznego wśród społeczności lokalnej

- 2.1. Wspieranie przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnej*
- 2.2. Zwiększenie jakości usług edukacyjnych*
- 2.3. Wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców*

POZIOM LOKALNY - Programy sektorowe gminne dotyczące problemów społecznych

Strategia jest uzupełnieniem na poziomie lokalnym zapisów:

- 1) Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mirzec na lata 2021-2023 (Uchwała Nr XXXIV/229/2021 Rady Gminy w Mircu z dnia 29 stycznia 2021r.)
- 2) Programu Oślonowego w zakresie dożywiania na terenie gminy Mirzec na lata 2019-2023 (Uchwała Nr VII/53/2019 Rady Gminy w Mircu z dnia 27 lutego 2019r.)
- 3) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 (Uchwała Nr XLVI/307/2022 Rady Gminy w Mircu z dnia 28 stycznia 2022r.)
- 4) Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie c na lata 2023-2028 (Uchwała Nr LVI/419/2022 Rady Gminy w Mircu z 28 grudnia 2022r.)
- 5) Roczny Program Współpracy Gminy Mirzec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023 (Uchwała Nr LV/403/2022 Rady Gminy w Mircu z dnia 25 listopada 2022r.)
- 6) Gminny Program Oślonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 w Gminie Mirzec (Uchwała Nr XLVII/318/2022 Rady Gminy w Mircu z dnia 25 lutego 2022r.)

2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ I EKONOMICZNEJ GMINY MIRZEC

2.1. Informacje ogólne o gminie

Mirzec jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie starachowickim, pomiędzy Skarżyskiem-Kamienną a Starachowicami. W jej skład wchodzi 10 sołectw, a rolę administracyjnego, kulturalnego i administracyjnego centrum gminy stanowi miejscowość Mirzec Stary. Graniczy z gminami województwa mazowieckiego: Mirów, Wierzbica i Iłża oraz gminami województwa świętokrzyskiego: Skarżysko-Kościelne, Wąchock i Brody. Mirzec usytuowany jest w odległości około 50 km od stolicy województwa świętokrzyskiego - Kielc. W promieniu 50 km od Mirca znajdują się również miasta Starachowice, Skarżysko-Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski, Końskie oraz Radom.

Gmina położona jest w obrębie północnej części obrzeżenia Gór Świętokrzyskich, w przeważającej części w mezoregionie Przedgórze Iłżeckiego, natomiast w niewielkim fragmencie w mezoregionie Równiny Radomsko-Kozienickiej oraz Puszczy Świętokrzyskiej. Około 38% powierzchni gminy stanowią lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione. Teren gminy Mirzec położony jest w obrębie dwóch zlewni II rzędu – rzeki Iłżanki oraz Kamiennej.

Obszar gminy jest terenem o znacznych walorach przyrodniczych oraz krajobrazowych, znajdują się tutaj obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną prawną: Obszar Natura 2000 Uroczyska Lasów Starachowickich (PLH 260038), Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej oraz 3 pomniki przyrody.

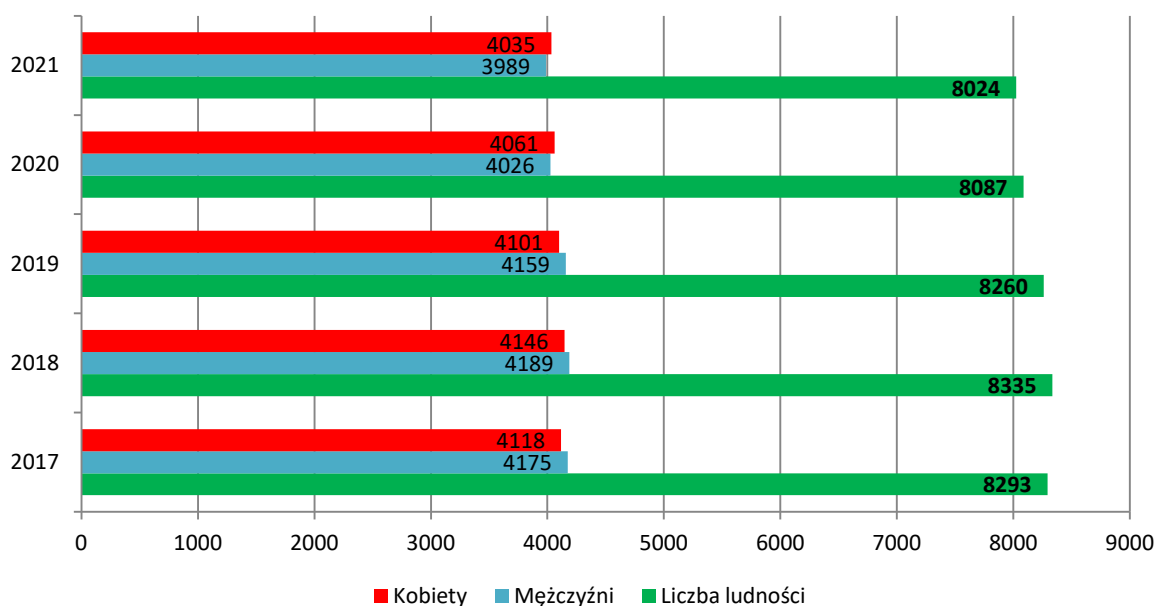
2.2. Sytuacja demograficzna gminy Mirzec

Gminę Mirzec zamieszkuje ogółem 8024 osoby (dane GUS, stan na koniec 2021r.), w tym 3989 kobiet oraz 4035 mężczyzn. Najwięcej ludności zamieszkuje sołectwo Mirzec I i Gadka (ponad 1200 mieszkańców), natomiast najmniej zaludnione sołectwa (zamieszkałe przez mniej niż 400 osób) to Ostrożanka. Charakterystyka sytuacji demograficznej gminy na koniec 2021r. według danych GUS przedstawia się następująco:

- gęstość zaludnienia: 72 osoby/km²,
- według ekonomicznych grup wiekowych: przedprodukcyjny 1266 osób, które stanowią 16% ludności ogółem; produkcyjny 4948 osób – 62%, poprodukcyjny 1810 osób - 22%,
- przyrost naturalny: -72 osoby (-8,93%),
- saldo migracji: 6 osób (0,74%),
- współczynnik feminizacji: 101 kobiet na 100 mężczyzn,
- współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi – 29,8 osoby.

Liczba ludności gminy Mirzec systematycznie spada. Wśród populacji mieszkańców obserwuje się nieznaczną przewagę płci męskiej. Zjawisko to widoczne jest w okresie 2017-2019, po 2020 roku przeważają kobiety. Szczegółowy obraz rozkładu liczebności płci w całej populacji w poszczególnych latach prezentuje poniższy wykres .

Wykres 1. Dynamika zmian liczby ludności w gminie Mirzec na przestrzeni lat 2017-2021 (Źródło: GUS)

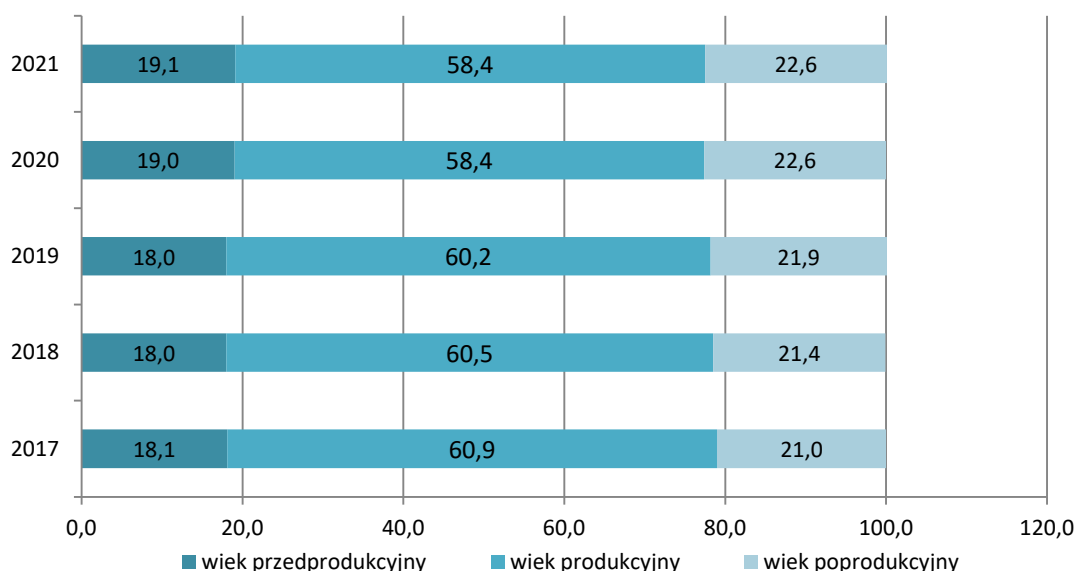

Na sytuację demograficzną mają wpływ dwa podstawowe wskaźniki, tj. przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny w danym roku jest różnicą między liczbą żywych urodzeń a liczbą zgonów. Migracje ludności to ruch ludności związany ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne). Przyrost naturalny w 2021r. wyniósł -72 (59 urodzeń żywych, 131 zgonów), co odpowiada -8,96 na 1000 mieszkańców. W 2021 roku zarejestrowano 72 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 68 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy 4. W tym samym roku 3 osoby zameldowały się z zagranicy, a 1 osoba wymeldowała się za granicę, co daje saldo migracji zagranicznych wynoszące 2.

W latach 2017-2021 wskaźnik przyrostu naturalnego i salda migracji nie wykazywały tendencji, według których można byłoby ustalić wartości przyszłościowe. W chwili obecnej trudniej jest wykazać tendencje demograficzne w jednostce przestrzennej ze względu na brak obowiązku meldunkowego.

Ważnym czynnikiem rozwojowym gminy jest struktura wiekowa ludności zamieszkującej jej obszar. Populacja charakteryzuje się obecnie mało korzystną strukturą wiekową, ze względu na stale zwiększający się odsetek w poprodukcyjnej grupie wiekowej. Według danych GUS (stan na koniec 2021r.), przedstawia się ona następująco: 19,1% ogółu mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, 58,4% osoby w wieku produkcyjnym, natomiast 22,6% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 2. Procentowe zmiany liczby ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Mirzec na przestrzeni lat 2017-2021 (dane GUS)

Tendencje demograficzne wskazują, że mamy do czynienia ze zwiększającą się liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, co jest spowodowane różnymi czynnikami, do których możemy zaliczyć m.in. migrację oraz wydłużający się przeciętny czas trwania życia. Jak wskazują prognozy demograficzne, ludność gminy w wieku powyżej 75 lat w najbliższych latach będzie

wzrastać. Problem starzejącego się społeczeństwa zwraca uwagę na konieczność organizacji systemu wsparcia oraz zabezpieczenia niezbędnych potrzeb dla tej kategorii mieszkańców. Problem ten będzie dość trudny do rozwiązania, między innymi ze względu na konieczność organizacji usług opiekuńczych i wspomagających seniorów, których liczebność będzie ulegała zwiększeniu. Spowoduje to zapotrzebowanie na różnorodne usługi opiekuńcze i integracyjne dla osób starszych, co będzie wymagało planowania i realizacji oraz finansowania zadań w tym zakresie.

2.4. Infrastruktura społeczna gminy Mirzec

OŚWIATA

Gmina zapewnia edukację dzieci i młodzieży na poziomie przedszkolnym i podstawowym. Placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie gminy jest 8 szkół podstawowych, w tym jeden zespół szkolno-przedszkolny oraz jedno przedszkole. Ponadto w Tychowie Starym funkcjonuje Klub Dziecięcy Bączek.

Tabela 1. Informacje o placówkach oświatowych na terenie gminy na rok szkolny 2022/2023 (Urząd Gminy w Mircu)

Szkoła Podstawowa im. Świętego Jana Pawła II w Gadce	
Liczba uczniów /liczba przedszkolaków	73 uczniów/16 przedszkolaków
Liczba nauczycieli	19
Liczba sal dydaktycznych	9
Całkowita powierzchnia nieruchomości gruntowej	1 592 m ²
Sale gimnastyczne (ilość, powierzchnia)	102,65m ²
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	sala z przeznaczeniem na jadalnię, sala informatyczna z 16 stanowiskami dla uczniów
<p>Programy profilaktyczne: akademia bezpiecznego Puchatka, Nie pal przy mnie proszę, Zdrowo jem, więcej wiem, Nikotyna legalny narkotyk, Spójrz inaczej, Alkohol chemiczna pułapka, Szkoła wolna od narkotyków</p> <p>Zajęcia dodatkowe: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, wyrównawcze z matematyki, edukacji polonistycznej i matematycznej, chór szkolny, gazetka szkolna „Info-Gadka”, zajęcia plastyczne, informatyczne, kółka przedmiotowe</p> <p>Akcje: obchody Świętokrzyskich Dni Profilaktyki – konkursy plastyczne, literackie o tematyce profilaktycznej, Program RESQL –system wspierający szkoły w rozwiązywaniu problemów przemocy rówieśniczej stworzony przy pełnym uczestnictwie społeczności szkolnej, spotkania z policjantem na temat bezpieczeństwa w sieci i cyberprzemocy, Nauczanie do wartości, obchody dnia patrona szkoły, Szkoła pamięta, Szkoła Pełna Talentów, zbiórka nakrętek na rzecz potrzebujących, organizacja spotkań z ciekawą książką oraz konkursów recytatorskich</p>	
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kamili i Józefa Spytków w Mircu	
Liczba uczniów	223
Liczba nauczycieli	30
Liczba sal dydaktycznych	16

Powierzchnia użytkowa	3870 m ²
Sale gimnastyczne (ilość, powierzchnia)	716 m ²
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	stołówka, 3 sale specjalistyczne
<p>Programy profilaktyczne: Akademia Bezpiecznego Puchatka, szklanka mleka, owoce i warzywa w szkole, nie pal przy mnie proszę, Ence-pence umyj ręce, Nikotyna legalny narkotyk, elementy programu „Spójrz inaczej”, Alkohol chemiczna pułapka, spotkania z policją – bezpieczeństwo w Internecie i cyberprzemoc</p> <p>Zajęcia dodatkowe: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, koło fizyczne, matematyczne, aktywności biblioteczne, chór</p> <p>Akcje: Szkoła przyjazna rodzinie, zbiórka pieniędzy i kiermasz pluszaków na rzecz chorego ucznia, My młodzi obywatele Tobie Ojczyzno!, zbiórka nakrętek na rzecz potrzebujących, warty harcerzy przy grobach i pomnikach żołnierzy, Szkoła Pełna Talentów, dzień patronów szkoły, spotkanie młodzieży z uczestnikami marszu Związku Strzeleckiego, konkursy recytatorskie, spotkania z ciekawą książką,</p>	
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jagodnem	
Liczba uczniów/ liczba przedszkolaków	48 uczniów (w tym 13 uczniów niepełnosprawnych)/ 38 przedszkolaków (w tym 1 wychowanek niepełnosprawny)
Liczba nauczycieli	14
Liczba sal dydaktycznych	7
Powierzchnia użytkowa	1 157 m ²
Sale gimnastyczne (ilość, powierzchnia)	151 m ²
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	Kuchnia, sale rewalidacji indywidualnej – 3, biblioteka z czytelną, siłownia, sala zabaw z suchym basenem z kulkami
<p>Programy: wychowawczo-profilaktyczne, innowacja edukacyjna z historii, geografii i języka polskiego „Cudze chwalicie, swego nie znacie”, realizacja projektu „Utworzenie nowego oddziału przy ZSP w Jagodnem”, projekt dotyczący obchodów 100-lecia szkoły z nadaniem placówce imienia</p> <p>Zajęcia dodatkowe: zajęcia rewalidacji indywidualnej z uczniami niepełnosprawnymi w tym zajęcia rehabilitacji ruchowej, zajęcia logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia z psychologiem, świetlicowe, wynikające z wydłużenia procesu edukacji uczennicy niepełnosprawnej, koło języka angielskiego, matematyczne, programowanie, zajęcia sportowe</p>	
Szkoła Podstawowa im. Gustawa Kwiecińskiego w Osinach	
Liczba uczniów	73
Liczba nauczycieli	12
Liczba sal dydaktycznych	9
Powierzchnia użytkowa	1 127,9m ²
Sale gimnastyczne (ilość, powierzchnia)	brak
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	Biblioteka, sala rewalidacji
<p>Programy profilaktyczne: profilaktyka chorób skóry Czerniak, fluoryzacja , pogadanki na temat zdrowego odżywiania oraz higieny osobistej, współpraca z policją</p>	

<p>Zajęcia dodatkowe: rozwijające umiejętności matematyczne, koło języka angielskiego, informatyczne realizowane w ramach Centrum Mistrzostwa Informatycznego, SuperKoderzy</p> <p>Akcje: zbiórka nakrętek dla chorego dziecka, udział w akcji „Do hymnu”, sprzątanie świata, BohaterOn w Twojej Szkole</p>	
Szkoła Podstawowa im. Janiny Bonio w Trębowcu	
Liczba uczniów/ liczba przedszkolaków	31 uczniów/ 11 przedszkolaków
Liczba nauczycieli	16
Liczba sal dydaktycznych	6
Powierzchnia użytkowa	453,33 m ²
Sale gimnastyczne (ilość, powierzchnia)	brak
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	świetlica
<p>Programy profilaktyczne: nie pal przy mnie proszę, profilaktyka czerniaka</p> <p>Zajęcia dołotowe: świetlicowe, koła przedmiotowe, zajęcia korekcyjne</p> <p>Akcje: Sprzątanie świata, Cała Polska czyta dzieciom, Ciepły posiłek, Europejski Tydzień Sportu</p>	
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Eugenii Staniewskiej w Małyszynie	
Liczba uczniów	84
Liczba sal dydaktycznych	9
Powierzchnia użytkowa	1 046,87m ²
Sale gimnastyczne (ilość, powierzchnia)	536,46m ²
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	stołówka, gabinet lekarski
<p>Programy profilaktyczne: Trzymaj formę, Nie pal przy mnie proszę, Szkoła promująca zdrowie, lekcja ENTER, EKO-Szkoła, Już płynam</p> <p>Zajęcia dodatkowe: koło plastyczne, informatyczne, sportowe - SKS, biologiczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne</p>	
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Tychowie Nowym	
Liczba uczniów	61
Liczba nauczycieli	14
Liczba sal dydaktycznych	8
Powierzchnia użytkowa	715 m ²
Sale gimnastyczne (ilość, powierzchnia)	brak
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	2 sale komputerowe, stołówka (wydawanie posiłków cateringowych)
<p>Programy profilaktyczne: Trzymaj formę, Nie pal przy mnie proszę, Badania wady wymowy i słuchu, profilaktyka Czerniaka, Spójrz inaczej, , Znajdź właściwe rozwiązanie</p> <p>Akcje: Szlachetna paczka, Szkolny Klub Wolontariatu „Niezapominajka”, Gorączka złota, Pomóż i Ty</p> <p>Zajęcia dodatkowe: gimnastyka korekcyjna, zajęcia fakultatywne przygotowujące do egzaminu kl. VIII, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, TUS – Trening Umiejętności</p>	

Społecznej, zajęcia rozwijające (Fabryka wiedzy, I Ty zostaniesz Pitagorasem, Angielski jest łatwy. Asy z III klasy)	
Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Kupczyka w Tychowie Starym	
Liczba uczniów	127
Liczba nauczycieli	18
Liczba sal dydaktycznych	12
Powierzchnia użytkowa	880 m ²
Sale gimnastyczne (ilość, powierzchnia)	1 288 m ²
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	stołówka, siłownia biblioteka, 2 pracownie komputerowe
Akcje : zbieranie nakrętek, akcje profilaktyczne Zajęcia dodatkowe: koła zainteresowań, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, wyrównawcze, logopedyczne, karate	
Publiczne Przedszkole w Mircu	
Liczba przedszkolaków	119
Liczba nauczycieli	11
Liczba sal dydaktycznych	5
Powierzchnia użytkowa	795,19
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	2 stołówki, sala specjalistyczna
Zajęcia dodatkowe: język angielski, religia, logopedia, profilaktyka stomatologiczna, gimnastyka korekcyjna Akcje: zbieranie nakrętek, Cała Polska czyta dzieciom, Dzieciaki na straży, Działamy z impetem	

Szkoły organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań - tematyczne, artystyczne i sportowe, uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu umiejętności uczniów i wyrównywaniu ich szans edukacyjnych oraz doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze. Szkoły wykonują zadania profilaktyczne zawarte w programach wychowawczych i szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym. Prowadzą także lekcje na temat uzależnień i działania w kierunku pedagogizacji rodziców. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych i logopedycznych.

Istnieje potrzeba uzupełnienia zasobów gminnych placówek oświatowych m.in. poprzez gruntowny remont szatani, odwodnienie boiska wielofunkcyjnego, wykonanie bieżni i miejsca skoku w dal przy boisku wielofunkcyjnym, rozbiorka budynku gospodarczego przy placu zabaw i siłowni zewnętrznych, rozbudowa monitoringu zewnętrznego (Szkoła Podstawowa w Małyszynie), remont nawierzchni na placu zabaw, utworzenie sali integracji sensorycznej, skate park dla młodzieży spędzającej czas wolny na terenie szkoły (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jagodnem), dostosowanie pomieszczeń na parterze szkoły na potrzeby jadalni z zapleczem kuchennym, dostosowanie szatni szkolnej do potrzeb i ilości

uczniów, budowa sali gimnastycznej z zapleczem sanitarnym, sali do zajęć korekcyjnych, dodatkowe pomieszczenie do prowadzenia zajęć specjalistycznych dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wyposażenie terenu szkoły w zewnętrzne urządzenia rekreacyjne dla uczniów – ogród sensoryczny, ogród fitness, plac zabaw, wymiana ogrodzenia wokół placu szkolnego, wybudowanie dodatkowych miejsc postojowych przy obiektach szkolnych, wymiana oświetlenia wewnętrznego w budynku szkoły, rozbudowa i modernizacja monitoringu, dogotowanie pomieszczeń do potrzeb świetlicy szkolnej, remont łazienek i sanitariatów, zabudowa i ocieplenie wejścia na strych budynku (Szkoła Podstawowa w Osinach), budowa Sali gimnastycznej, wymiana wykładziny w oddziale przedszkolnym, salach lekcyjnych klas I-III oraz gabinecie dyrektora, malowanie sal lekcyjnych i gabinetu dyrektora (Szkoła Podstawowa w Trębowcu), doposażenie gabinetu pedagoga w drukarkę, pomoce dydaktyczne (Szkoła Podstawowa w Tychowie Starym), szkolenie kadry, doposażenie w tablice multimedialne, utworzenie sali do integracji sensorycznej (Publiczne Przedszkole w Mircu), zorganizowanie warsztatów dla uczniów i rodziców „Archipelag skarbów” (Szkoła Podstawowa w Mircu oraz Gadce).

OPIEKA ZDROWOTNA

Na terenie gminy podstawową opiekę medyczną świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia z Mircu oraz Ośrodek Zdrowia w Jagodnem. Ośrodek Zdrowia w Mircu świadczy usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznych usług w zakresie pediatrii, ginekologii, stomatologii i rehabilitacji. Kadre placówki stanowi: 8 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, 1 lekarz pediatra, 3 lekarzy specjalistów, 9 pielęgniarek oraz 13 pozostałych pracowników. W Ośrodku wykonywane są badania ultrasonograficzne oraz laboratoryjne. Potrzeby inwestycyjne placówki medycznej: klimatyzatory (4 szt.), waga ze wzrostomierzem, laptop (pielęgniarka szkolna), bezdotykowa automatyczna stacja do pomiaru temperatury i dezynfekcji rąk, stoliki – wózki zabiegowe (3 szt.), remont piwnicy, odprowadzanie wód opadowych z rynien, wymiana pieca gazowego.

Tabela 2. Działalność placówki zdrowia w latach 2018-2021 (SPZOZ w Mircu Ośrodek Zdrowia w Mircu)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba pacjentów	5 974	5 962	5 929	5 965
Liczba porad lekarskich ogółem	36 276	35 846	28 482	32 934
Liczba porad lekarskich dla dzieci	3 906	3 660	2 213	3 158
Liczba wizyt domowych	266	250	109	116
Liczba patronaży	37	34	37	19

Od listopada 2021 roku na terenie gminy działa Ośrodek Rehabilitacji Ambulatoryjnej w Mircu, który świadczy usługi w zakresie krioterapii, elektroterapii, laseroterapii, magnetoterapii, kinezyterapii oraz ultradźwięków.

BEZPIECZEŃSTWO

Bezpieczeństwo mieszkańców gminy jest jednym z podstawowych zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. W zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego obsługę prewencyjną zapewnia Komenda Powiatowa Policji w Starachowicach Posterunek Policji w Mircu. Od marca 2022 roku pięciu funkcjonariuszy ma do dyspozycji nowy budynek Posterunku Policji, w którym realizują zadania, na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

Tabela 3. Dane dotyczące przestępstw popełnianych na terenie gminy w latach 2018-2021 (Posterunek Policji w Mircu)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba przestępstw ogółem	111	92	150	152
Kradzież mienia	13	4	8	7
Kradzież z włamaniem	6	-	27	8
Rozbój, kradzież z rozbojem	2	-	-	-
Bójka, pobicie	2	1	1	-
Nietrzeźwi kierujący	16	18	17	28
Zatrzymani do wytrzeźwienia (ogółem KPP w Starachowicach)	-	-	644	609
Przemoc domowa	8	17	25	22
Groźby karalne	3	2	3	6
Niealimentacja	21	3	5	12
Inne przestępstwa	9	8	12	17

Tabela 4. Problem występowania przemocy domowej na terenie gminy Mirzec (Posterunek Policji w Mircu)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	
Ilość interwencji dotyczącej przemocy domowej	121	77	75	61	
Ofiary przemocy ogółem	kobiety	18	42	58	42
	mężczyźni	9	7	13	13
	dzieci, nieletni	7	1	0	3
Sprawcy przemocy	kobiety	2	4	4	1
	mężczyźni	14	45	67	54
	nieletni	-	-	-	-
Sprawcy przemocy po alkoholu	12	33	50	40	

Tabela 5. Przystępczość nieletnich na terenie gminy Mirzec (Posterunek Policji w Mircu)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy	1	-	-	-
Kradzież z włamaniem	-	-	-	2
Rozboju, wymuszenia rozbójnicze	-	-	-	-
Kradzież cudzej rzeczy	1	-	-	2
Przestępstwa drogowe	-	-	-	-
Bójka, pobicie	-	-	-	-
Uszkodzenie mienia	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-

Bezpieczeństwo pożarowe na terenie gminy zapewnia Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Starachowicach oraz 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 5 jednostek wchodzi w skład Krajowego Sytemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP Gadka, Mirzec, Osiny, Ostrożanka i Tychów Stary), a pozostałe 3 jednostki (OSP Jagodne, Trębowiec, Tychów Nowy) wykonują zadania tylko na rzecz gminy. Strażacy - poza główną działalnością - aktywnie uczestniczą w jubileuszach i imprezach ogólnogminnych, sołeckich, biorą udział w uroczystościach patriotycznych i związanych z kalendarzem liturgicznym w parafiach rzymsko-katolickich, uczestniczą w pracach społecznych, itp.

W gminie został powołany Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, któremu przewodniczy Wójt Gminy. Zespół wykonuje oraz koordynuje zadania z zakresu porządku publicznego, bezpieczeństwa obywateli, ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Gminną samorządową instytucją kultury jest Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec, która prowadzi w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury i czytelnictwa. W skład struktury organizacyjnej jednostki wchodzi Gminna Biblioteka Publiczna w Mircu i jej filie w Tychowie Starym, Małyszynie, Gadce i Osinach oraz Gminny Dom Kultury i świetlice w terenie: Centrum Twórczości Ludowej w Osinach, Klub Aktywności Wiejskiej w Tychowie Starym, Świetlica Wiejska w Gadce i Małyszynie oraz Klub Wiejski „NIWY” w Tychowie Nowym. Na terenie gminy działają zespoły muzyczne, ludowe, grupy twórcze oraz instytucje promujące kulturę. Należ do nich m.in. Aktywny Klub Seniora przy BiOK, Koło Filatelistyczne „Klaserek Ali” przy BiOK, zespół wokalny-instrumentalny „HAPPY”, Młodzieżowy Zespół Wokalny 104 ADH, zespół wokalny „Daleko jeszcze...?”. Wspierane przez BiOK mają możliwość doskonalenia swoich umiejętności artystycznych i systematycznego przekazywania tradycji przodków kolejnym młodym pokoleniom. BiOK jest organizatorem licznych wystaw, koncertów, przeglądów, festynów, spotkań z wybitnymi postaciami, promując miejscowe zwyczaje i osiągnięcia kulturalne mieszkańców, także te współczesne. W gminie działa 8 Kół Gospodyń Wiejskich, jest to największa liczba aktywnie działających

kół w powiecie starachowickim. Angażują się w organizację każdej uroczystości, okolicznościowej imprezy na terenie gminy, wzbogacając wydarzenie swoimi występami. Biorą udział w konkursach regionalnych i ponadregionalnych, podczas których przedstawiają obrzędy ludowe, muzykę, gawędy, pieśni i przyśpiewki. Ponadto BiOK wspiera działalność zespołów folklorystycznych działających na terenie gminy: Zespół Śpiewaczy „Małyska Dolina”, Kapela „Sąsiedzi” i Zespół Gromada z Tychowa Starego, Zespół Śpiewaczy „Jutrzenka” z Ostrożanki, Zespół Śpiewaczy „Tychowianie” z Tychowa Nowego, Zespół Śpiewaczy „Trębolanki” z Trębowca, Zespół Śpiewaczy „Osinianki” z Osin, Zespół Śpiewaczy „Kumosie” z Gadki, KGW Mirzec, Zespół „Ziemia Mirzecka”, Dziecięco-Młodzieżowy Zespół Folkowy „HANECKI”. BiOK współpracuje z placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami, OSP z terenu gminy Mirzec, GOPS, Urzędem Gminy wspólnie organizując i włączając się w organizację różnorodnych imprez. Każdego roku BiOK organizuje cykliczne imprezy kulturalne, które na stałe wpisały się w gminny kalendarz imprez kulturalnych.

Na infrastrukturę sportową i rekreacyjną w gminie składają się sale gimnastyczne i boiska przy szkołach oraz boiska wielofunkcyjne i sportowe w miejscowościach gminnych, siłownie plenerowe i place zabaw. W gminie działają sekcje sportowe odnoszące sukcesy na terenie kraju. Funkcjonuje Uczniowski Klub sportowy „IBIS” w Mircu, który prowadzi sekcję piłki siatkowej. Aktywnie działa również Akademia Piłkarska STAR Starachowice oddział w Mircu, który w sekcji piłki nożnej skupia dzieci w wieku od 5 do 12 lat. Ponadto funkcjonuje Dziecięca Akademia Piłki Siatkowej w Mircu.

Ważną rolę w systemie społecznym odgrywają organizacje pozarządowe. Gmina posiada opracowany *Program współpracy Gminy Mirzec z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2022*, który określa cele, przedmiot oraz formy współpracy. Umożliwia on udział organizacji w realizacji zadań publicznych, m.in. w zakresie pomocy społecznej, podtrzymywania i upowszechniania tradycji, ochrony i promocji zdrowia, działań na rzecz osób niepełnosprawnych, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, działań wspomagających rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, działań na rzecz dzieci i młodzieży, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, ekologii, turystyki, bezpieczeństwa publicznego, integracji europejskiej, promocji i organizacji wolontariatu.

Gmina Mirzec należy do Lokalnej Grupy Działania „Razem na Piaskowcu”, która jest organizacją działającą w ramach europejskiego programu LEADER na rzecz rozwoju obszarów wiejskich ośmiu sąsiadujących ze sobą gmin, położonych na styku województw mazowieckiego i świętokrzyskiego: Borkowice, Chlewiska, Jastrząb, Mirów, Mirzec, Orońsko, Skarżysko Kościelne, Szydłowiec i Powiat Szydłowiecki. LGD aktywnie promuje dziedzictwo kulturowe regionu w celu rozwoju turystyki i rekreacji oraz prowadzi działania w kierunku podniesienia jakości zasobów ludzkich oraz rozwoju alternatywnych form aktywności gospodarczej i zarobkowania.

2.5. Gospodarka i sytuacja na rynku pracy

GOSPODARKA

Podstawową funkcją gospodarczą gminy jest rolnictwo, użytki rolne zajmują ponad 55% powierzchni gminy, z czego większość to grunty orne. Produkcja w gospodarstwach rolnych jest zazwyczaj wielokierunkowa i niskotowarowa. W strukturze upraw dominują zboża: żyto, owies, mieszanka zbożowa, pszenica, pszenżyto. Zboża te użytkowane są głównie jako pasza dla zwierząt, a nadwyżki są sprzedawane. Jakość uzyskiwanych płodów rolnych jest bardzo zróżnicowana i w dużym stopniu zależy od technologii produkcji. Na terenie gminy funkcjonują gospodarstwa specjalizujące się w hodowli krów mlecznych i trzody chlewnej. Istnieją także gospodarstwa drobiarskie zajmujące się hodowlą drobiu nieśnego i rzeźnego oraz gospodarstwa specjalizujące się w uprawach pod osłonami w zakresie warzywnictwa i kwiaciarstwa. W ostatnich latach rolnictwo w gminie staje się coraz bardziej zróżnicowane, popularność zdobywa rolnictwo ekologiczne oraz działalność okołorolnicza, jak prowadzenie gospodarstw agroturystycznych, czy prowadzenie działalności pozarolniczej w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego. W 2021 roku na terenie gminy funkcjonowało 570 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - należy do niego ponad 96% ogółu podmiotów gospodarczych. W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek (ponad 86%). Na terenie gminy najwięcej podmiotów działa w obszarze handlu hurtowego i detalicznego oraz budownictwa i przetwórstwa przemysłowego.

RYNEK PRACY

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. W zakresie sytuacji na rynku pracy największą część osób pozostających bez zatrudnienia stanowili długotrwale bezrobotni. Utrwalanie się długotrwałego bezrobocia jest tendencją niekorzystną z punktu widzenia rozwoju społeczności, prowadzi bowiem do marginalizacji zawodowej, a w efekcie wykluczenia społecznego osób objętych tym zjawiskiem. W 2021 roku liczba bezrobotnych wynosiła ponad 6% ogólnej liczby ludności w wieku produkcyjnym. W roku 2020 i 2021 liczba osób bezrobotnych nieznacznie wzrosła względem analizowanych lat poprzednich. Sytuacja ta spowodowana była m.in. pandemią COVID-19, która niekorzystnie wpłynęła na kształtowanie się rynku przedsiębiorczości na poziomie lokalnym i doprowadziła do przypadków utraty pracy wśród mieszkańców gminy. W związku z powyższym szczególnie ważnym zadaniem gminy w zakresie wzrostu kapitału społecznego jest pomoc w powrocie bezrobotnym osobom na lokalny rynek pracy.

Tabela 6. Poziom bezrobocia w gminie Mirzec w latach 2018-2021 (PUP w Starachowicach)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Bezrobotni ogółem, w tym	251	283	297	308
kobiety	107	125	129	143
osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki	11	11	11	7
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5	8	8	9
z prawem do zasiłku	41	48	49	63
w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)	148	184	198	198
pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	98	99	149	147

Tabela 7. Bezrobotni według wieku w gminie Mirzec w latach 2018-2021 (PUP w Starachowicach)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
18-24 lata	31	42	40	26
25-34 lata	62	88	97	104
35-44 lata	55	54	61	68
45-54 lata	56	51	46	53
55-59 lat	37	38	38	37
60 lat i więcej	10	10	15	20
OGÓŁEM	251	283	297	308

Tabela 8. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w gminie Mirzec w latach 2018-2021 (PUP w Starachowicach)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
do 1 miesiąca	28	25	15	15
1-3 miesiące	51	65	36	53
3-6 miesięcy	35	49	48	38
6-12 miesięcy	39	45	49	55
12-24 miesiące	30	37	77	45
powyżej 24 miesięcy	68	62	72	102
OGÓŁEM	251	283	297	308

Tabela 9. Bezrobotni według wykształcenia w gminie Mirzec w latach 2018-2021 (PUP w Starachowicach)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
wyższe	23	28	36	39
policealne i średnie zawodowe	51	46	67	68
średnie ogólnokształcące	14	35	29	28
zasadnicze zawodowe	104	125	110	117
gimnazjalne i poniżej	59	49	55	56
OGÓŁEM	251	283	297	308

Analiza kategorii osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy wskazuje, że najliczniejsza jest grupa osób długotrwale bezrobotnych, stanowi ona ponad 47 ogółu osób zarejestrowanych w PUP w Starachowicach. Duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych wskazuje na dużą subpopulację osób bezrobotnych, które trwale wypadły z rynku pracy - z rozmów doradczych z klientami z tej grupy wiekowej wynika, iż posiadają oni deficyt w zakresie umiejętności aktywnego i skutecznego poszukiwania oraz utrzymania zatrudnienia, często wynikający z niskiej motywacji do zmiany zawodowej, niskiej samooceny i niskiej wiary we własne możliwości zawodowe. Przyczyn takiego stanu rzeczy możemy upatrywać w niskim poziomie wykształcenia, wysokich kosztach pracy dla pracodawcy, braku doświadczenia zawodowego, niedopasowanie pracowników, sezonowe zmiany w rodzaju i skali zatrudnienia itp. Bezrobocie dotyka wielu dziedzin życia ludzi i funkcjonowania rynku pracy. Jego skutki mogą być wielorakie – ekonomiczna, (np. zmniejszenie wpływów do budżetu państwa), psychologiczne (np. depresja) czy też społeczne (np. poczucie wykluczenia ze społeczeństwa).

Urząd Pracy stara się przeciwdziałać zjawisku bezrobocia, organizując spotkania informacyjne, proponując staże, prace interwencyjne, oferując dotacje na podjęcie działalności gospodarczej i wdrażając inne programy aktywizujące. Ogromną szansą na poprawę sytuacji w/w grupy osób jest pozyskiwanie nowych funduszy na kompleksowe programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w obszarze zarejestrowanego bezrobocia.

3. SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

3.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu jest jednostką organizacyjną gminy, która realizuje zadania wynikające z polityki społecznej państwa i gminy. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków: budżetu gminy (realizacja zadań własnych), dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych) i dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych. GOPS może korzystać ze środków pozabudżetowych, w tym z darowizn i dotacji oraz może podejmować i dysponować darami rzeczowymi i innymi świadczeniami społecznymi, które powinny być przeznaczone wyłącznie na cele wskazane

przez ofiarodawców lub zgodnie z zadaniami ośrodka z zakresu pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje także zadania wynikające z ustaw o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, prawo energetyczne, o systemie ubezpieczeń społecznych, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o Karcie Dużej Rodziny, o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”, stpendia. Realizując zadania ośrodek współpracuje z organami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, osobami fizycznymi i prawnymi.

Podstawowym celem działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu jest umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji i problemów życiowych oraz bytowych, których nie są w stanie pokonać lub rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy jest również diagnozowanie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia, realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych problemów, podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Oprócz wsparcia finansowego i rzeczowego ośrodek udziela pomocy w zakresie poradnictwa w rozwiązywaniu problemów życiowych mieszkańców oraz interweniuje w sprawach przemocy w rodzinie, zaobserwowanych zjawiskach uzależnień i innych patologii w rodzinie. Ponadto kieruje osoby do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Domów Pomocy Społecznej, schronisk, noclegowni i innych specjalistycznych placówek, organizuje pomoc w leczeniu dla osób chorych, niepełnosprawnych i uzależnionych, pomaga mieszkańcom w załatwianiu spraw sądowych np. egzekwowania alimentów, prowadzi tzw. pracę socjalną (działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie).

3.1.1. Działania w zakresie pomocy społecznej

Głównym obszarem działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest szeroko rozumiana pomoc społeczna, która zostaje udzielana, gdy wystąpi trudna sytuacja życiowa, której osoba lub rodzina nie jest w stanie samodzielnie przezwyciężyć, przy czym do ustawowo wymienianych przyczyn udzielenia wsparcia zaliczyć należy (art. 7 Ustawy o pomocy społecznej): ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, przemoc w rodzinie, potrzebę ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzebę ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, (zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych), trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy (ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d

ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach), trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomanię, zdarzenie losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne.

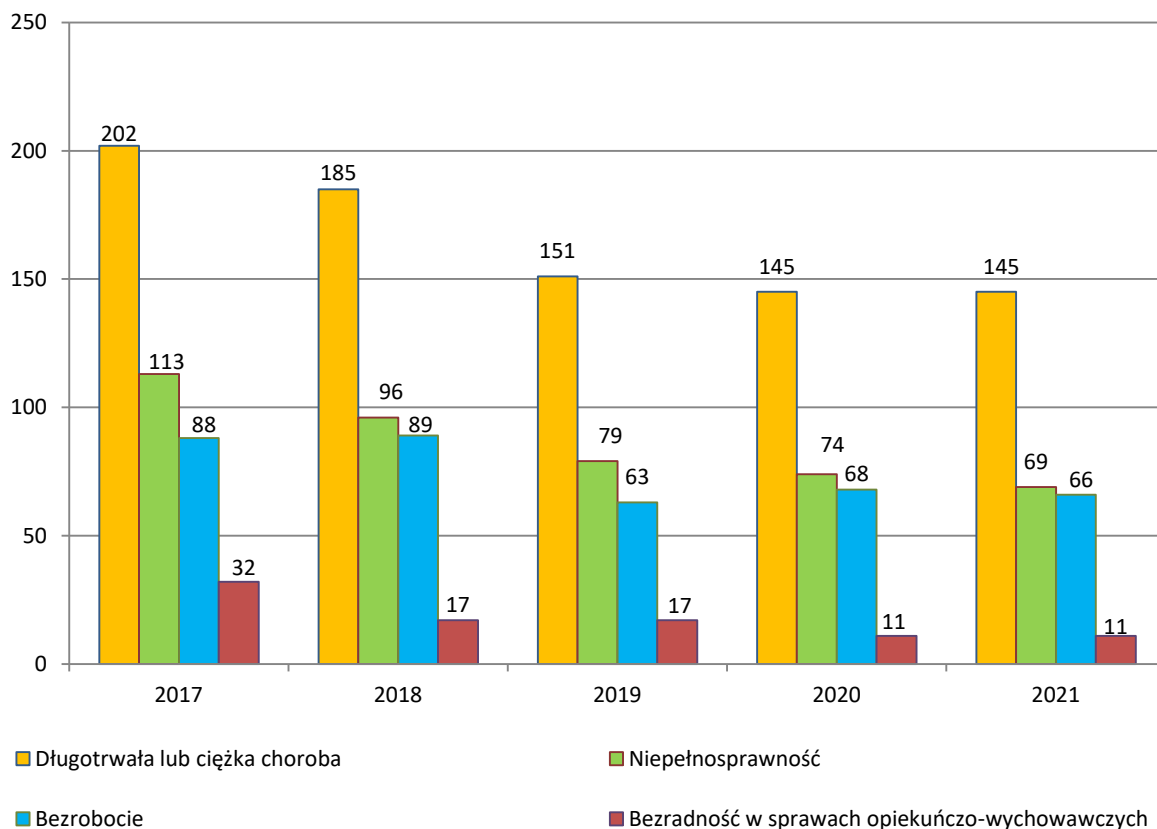
Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, osoby i rodziny mogą korzystać z różnych form pomocy społecznej. Do świadczeń pieniężnych w ramach systemu pomocy społecznej należą zasiłek stały, okresowy oraz celowy, specjalny zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy wypłacany z powodu zdarzenia losowego, jak również wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd. Niepieniężna forma pomocy społecznej to: praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, sprawienie pogrzebu, w tym dla osób bezdomnych, schronienie (kierowanie i pokrywanie kosztów pobytu osób bezdomnych w schronisku oraz noclegowni), niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, dożywianie dzieci, ciepły posiłek dla osób tego potrzebujących, pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u osób ubiegających się o miejsce w ośrodkach wsparcia, przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych.

Tabela 10. Liczba rodzin i osób w rodzinie, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu w latach 2017-2021 według powodu jej przyznawania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (GOPS w Mircu)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Powody udzielenia pomocy i wsparcia					
Ubóstwo					
Liczba rodzin ogółem	8	9	5	3	7
Liczba osób w rodzinie	17	22	13	11	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności					
Liczba rodzin ogółem	0	9	6	5	4
Liczba osób w rodzinie	0	23	15	12	11
Bezrobocie					
Liczba rodzin ogółem	88	89	63	68	66
Liczba osób w rodzinie	225	222	157	170	165
Niepełnosprawność					
Liczba rodzin ogółem	113	96	79	74	69
Liczba osób w rodzinie	218	241	197	185	172
Długotrwała lub ciężka choroba					
Liczba rodzin ogółem	202	185	151	145	145
Liczba osób w rodzinie	441	462	377	363	362
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych					
Liczba rodzin ogółem	32	17	17	11	11
Liczba osób w rodzinie	124	43	45	29	30

Przemoc w rodzinie					
Liczba rodzin ogółem	7	1	0	3	1
Liczba osób w rodzinie	24	3	0	12	4
Alkoholizm lub narkomania					
Liczba rodzin ogółem	3	1	1	0	2
Liczba osób w rodzinie	7	1	1	0	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego					
Liczba rodzin ogółem	4	4	5	5	10
Liczba osób w rodzinie	4	4	13	15	25
Zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej					
Liczba rodzin ogółem	8	1	5	3	1
Liczba osób w rodzinie	15	3	16	12	4
Usługi pomocy społecznej					
Praca socjalna					
Liczba rodzin ogółem	245	241	201	197	199
Liczba osób w rodzinie	612	602	502	492	497
Usługi opiekuńcze					
Liczba rodzin ogółem	30	28	36	30	27
Liczba osób w rodzinie	34	32	41	34	32

Wykres 3. Główne powody przyznania pomocy społecznej przez GOPS w Mircu (liczba rodzin) w latach 2017-2021 (GOPS w Mircu)

Ważnym rodzajem świadczeń, szczególnie z perspektywy osób samotnych są usługi opiekuńcze. Pomoc ta przysługuje z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagających pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub kiedy ich rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pomoc taką otrzymywało rocznie od 27 w 2021r. do 36 osób w 2019r., głównie samotnych.

Do świadczeń pieniężnych transferowanych w ramach systemu pomocy społecznej należą zasiłki stałe, okresowe oraz celowe. W 2021r. zasiłki stałe, przeznaczone dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnych do pracy, pobierało 45 osób. Przeważały wśród nich osoby samotne, niepełnosprawne, starsze. Zasiłki okresowe, dla osób w trudnych sytuacjach życiowych, uzyskało również 45 osób. Tu z kolei przeważały osoby mieszkające samotnie. Podopieczni GOPS uzyskiwali również zasiłki celowe wypłacane w związku z niezbędną potrzebą bytową, jak np. zakup żywności, leków, opatu czy odzieży, a także zasiłki w naturze. W 2021r. pomoc taką otrzymały 124 osoby.

Tabela 11. Główne świadczenia wypłacone w ramach zadań własnych w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)

Świadczenia		2018	2019	2020	2021
Zasiłek stały					
	Liczba wypłaconych zasiłków	549	428	471	495
	Liczba osób, którym wypłacono zasiłki	55	46	45	45
Zasiłek okresowy					
	Liczba wypłaconych zasiłków	207	237	203	226
	Liczba rodzin, którym wypłacono zasiłki	53	60	38	45
Zasiłek celowy					
	Liczba wypłaconych zasiłków	140	114	289	296
	Liczba rodzin, którym wypłacono zasiłki	166	42	117	124

Tabela 12. Główne świadczenia wypłacone w ramach zadań zleconych w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)

Świadczenia		2018	2019	2020	2021
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami					
	Liczba wypłaconych zasiłków	8139	4291	5943	4864
	Liczba osób, którym wypłacono zasiłki	596	564	484	457
Zasiłek pielęgnacyjny					
	Liczba wypłaconych zasiłków	4730	4739	4435	4335
	Liczba osób, którym wypłacono zasiłki	405	397	376	371
Świadczenia pielęgnacyjne					
	Liczba wypłaconych świadczeń	572	558	560	661
	Liczba osób, którym wypłacono zasiłki	46	48	51	53
Specjalne zasiłki opiekuńcze					

	Liczba wypłaconych zasiłków	235	241	169	113
	Liczba osób, którym wypłacono zasiłki	20	18	15	7
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego					
	Liczba wypłaconych świadczeń	464	346	343	309
	Liczba osób, którym wypłacono świadczenia	31	27	25	27
Świadczenia wychowawcze					
	Liczba wypłaconych świadczeń	9805	12153	17107	16773
	Liczba osób, którym wypłacono świadczenia	830	1362	1425	1387
Świadczenia rodzicielskie					
	Liczba wypłaconych świadczeń	150	131	128	108
	Liczba osób, którym wypłacono świadczenia	8	16	11	11

Wszystkie osoby i rodziny otrzymujące pomoc finansową objęte były pracą w formie pracy socjalnej. Pracownicy socjalni osobom niezaradnym życiowo pomagają w załatwianiu wszystkich spraw urzędowych i administracyjnych. Ponadto pracownicy socjalni współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informują zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP. Utrzymują stały kontakt z urzędem pośrednictwa pracy. Pracownicy socjalni organizują zbiórkę odzieży, mebli, sprzętu AGD dla osób potrzebujących, pomagają w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania skierowania i umieszczenia w zakładach opiekuńczo-leczniczych. Przeprowadzają wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej, dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Ośrodek współpracuje przy tym z organizacjami pozarządowymi i kościołami w zakresie realizacji szeroko rozumianych zadań z pomocy społecznej.

Powszechnie stosowanym świadczeniem jest pomoc w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, którego celem ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych i osób niepełnosprawnych. Pomoc udzielana była w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. W 2021 roku programem zostało objętych 114 osób, w tym 73 osoby otrzymały zasiłki na zakup posiłku, w placówkach oświatowych pomoc w formie gorącego posiłki otrzymało 38 dzieci.

Przy powszechnym zjawisku starzenia się społeczeństwa, problem opieki nad osobami starszymi staje się coraz poważniejszy. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Seniorzy, tak jak każda grupa społeczna mają indywidualne potrzeby, które trzeba diagnozować i dostosowywać politykę społeczną w tym zakresie, aby jak

najwięcej tych potrzeb było możliwych do zaspokojenia. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia, które zapewni im jak najdłuższe utrzymanie we własnym środowisku. Nie można jednak koncentrować się jedynie na zabezpieczeniu ich podstawowych potrzeb egzystencjalno-bytowych, trzeba również zwrócić uwagę na potrzeby psychospołeczne seniorów. Osobom takim należy zagwarantować dostępność do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych oraz intelektualnych i zdrowotnych. Procesu starzenia się społeczeństwa nie można zatrzymać, ale można podjąć próbę włączenia osób starszych do życia społecznego. Aktywność społeczna jest czynnikiem, który najskuteczniej zapobiega wycofywaniu się z życia i zapewnia samodzielność. Z uwagi na postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności, działania gminy powinny być nakierowane na zapewnienie usług opiekuńczych dla osób starszych przewlekle chorych w miejscu zamieszkania. Świadczenie tego rodzaju pomocy pozwoli na utrzymanie osoby starszej i/lub chorej w jej dotychczasowym środowisku.

Osoby, które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, mogą korzystać z pobytu w domu pomocy społecznej, instytucji całodobowej opieki, świadczącej usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne. W 2021 roku w domach pomocy społecznej przebywało 6 osób, będących mieszkańcami gminy. Ze względu na zmianę modelu rodziny jest coraz mniej rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych, coraz więcej osób samotnych bez rodzin.

W okresie wrzesień 2019 – maj 2022 GOPS realizował projekt „Usługi społeczne dla rodziny” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej Funduszu Społecznego w ramach RPO WŚ, którego celem była poprawa sytuacji życiowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zwiększenie dostępności do usług społecznych. W ramach projektu utworzono dodatkowych 10 miejsc w Klubie Senior+ i doposażono klub. Ze środków projektu zakupiono sprzęt do prowadzenia zajęć kulinarnych, finansowano zajęcia rehabilitacyjne oraz zajęcia z rękodzieła i dbałości o wygląd.

Od 2020 roku Ośrodek realizuje Program Opieka 75+, adresowany do podopiecznych powyżej 75 roku życia, którego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych dla tych osób.

W 2021 roku GOPS realizował program „Wspieraj Seniora” na rzecz seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domach, nie mając możliwości zabezpieczenia sobie artykułów pierwszej potrzeby we własnym zakresie, w tym artykułów spożywczych oraz środków higieny osobistej. Pracownicy Ośrodka świadczyli taką pomoc dla 6 osób samotnych mieszkujących na terenie gminy.

W 2022 roku w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zostało zakupionych 40 sztuk opasek bezpieczeństwa monitorujących na odległość stan zdrowia użytkownika. Są to niewielkie urządzenia przypominające zegarek na rękę, które wyposażone są między innymi w przycisk szybkiego powiadomienia SOS, który w sytuacjach nagłego zagrożenia życia wysyła alarm do całodobowego systemu teleopieki.

Opaski takie otrzymały osoby z terenu gminy Mirzec, które ukończyły 65 rok życia i mieszkają samotnie.

KLUB SENIORA+

W grudniu 2018 roku w gminie przy Szkole Podstawowej w Mircu rozpoczęła funkcjonowanie placówka wsparcia dla osób starszych Klub Senior+. Klub powstał dzięki dofinansowaniu otrzymanemu w ramach konkursu organizowanego przez Ministerstwo Pracy i polityki Społecznej z Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Gmina otrzymała również dofinansowanie w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025. Celem projektu jest zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, zgodnie z potrzebami stwierdzonymi w środowisku lokalnym. W ramach zadania seniorom udostępniana jest infrastruktura, pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe na rzecz środowiska lokalnego.

Grupą docelową zadania są osoby nieaktywne zawodowo, które ukończyły 60 rok życia i zamieszkują na terenie gminy Mirzec. W ramach tego programu z różnych form zajęć: rehabilitacja, muzykoterapia, zajęcia kulinarne, zajęcia dotyczące dbałości o wygląd, zajęcia ruchowe, zajęcia komputerowe oraz zajęcia z rękodzieła skorzystało 20 seniorów z terenu gminy. W ramach projektu zwiększyła się aktywność seniorów w gminie Mirzec, zwłaszcza poprzez zajęcia z rehabilitantem/fizjoterapeutą, poprawia się ich sprawność manualna i ruchowa. Osoby starsze integrują się w środowisku i najbliższym otoczeniu poprzez wspólne, regularne uczestnictwo w bogatej ofercie zajęć. Poprzez różnorodne zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania osób starszych, a także integrujące środowisko, wzrasta ich samoocena, czują się dowartościowani. Dzięki korzyściom wynikającym z uczestnictwa w zajęciach Klubu Seniora, przedłużona zostaje potencjalna możliwość samodzielnego funkcjonowania osób starszych w środowisku lokalnym.

3.1.2. Bezdomność

Osobą bezdomną jest osoba, która zgodnie z art. 6 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej jest „osobą niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobą niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”. Pozbawienie człowieka domu oznacza w konsekwencji pozbawienie go bezpieczeństwa i możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb, w tym także potrzeby własnego rozwoju. Osoby nieposiadające miejsca zamieszkania mogą liczyć na pomoc ośrodka w kierowaniu ich do instytucji poza terenem gminy. W analizowanym okresie z pomocy z powodu bezdomności nie skorzystała żadna osoba.

3.1.3. Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Udzielana pomoc polega przede wszystkim na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz dążeniu do reintegracji rodziny.

Rodziny, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze to rodziny, które m.in.: mają trudności z zaspokojeniem podstawowych potrzeb dzieci, nie potrafią gospodarować posiadanymi zasobami i środkami, ze względu na wiek, wykształcenie i sytuację rodzinną nie potrafią załatwić swoich spraw. Najczęściej problemy rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączą się z innymi dysfunkcjami np. uzależnieniem, przemocą domową, problemami w pełnieniu ról rodzicielskich, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Pomoc społeczna w zakresie bezradności opiekuńczo-wychowawczej polega na wypłacaniu zasiłków dla rodzin, gdzie występują problemy nie koniecznie dysfunkcyjne, ale i problemy finansowe np. z zagwarantowaniem właściwego wyżywienia, zakupem podręczników i pomocy szkolnych.

Tabela 13. Liczba rodzin korzystająca z pomocy GOPS w Mircu z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2021 (Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin i systemie pieczy zastępczej)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem, w tym:	26	50	15	15
- liczba rodzin niepełnych	17	10	18	11
- liczba rodzin wielodzietnych,	9	5	32	4

Pracownicy GOPS w Mircu monitorują sytuację w rodzinach dysfunkcyjnych, w gminie funkcjonują jednostki do zapobiegania kryzysom w środowisku rodzinnym, którymi są Zespół Interdyscyplinarne do Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osobą wspierającą rodziny w ramach działań ośrodka pomocy społecznej jest asystent rodziny, który zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rola asystenta rodziny ma

istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania asystenta polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę. Wsparciem asystenta rodziny objęte są rodziny problemowe z wieloma dysfunkcjami, od lat korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, często wielodzietne lub niepełne (monoparentalne) oraz rodziny zastępcze. Główne zadania asystenta rodziny koncentrują się na pracy z dziećmi - wsparciu w diagnozowaniu problemów edukacyjnych, współpracy z instytucjami edukacyjnymi, pomocy w diagnozowaniu problemów zdrowotnych, ale również z osobami dorosłymi - szczególnie w zakresie wsparcia w dysponowaniu finansami, prowadzeniu gospodarstwa domowego i opiece nad dziećmi, aktywizacji zawodowej oraz w walce z uzależnieniami. Praca asystenta ma doprowadzić do tego, aby rodzina odzyskała podmiotowość i wiarę we własne możliwości. Asystent prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania, za jej zgodą. Wsparcie rodziny poprzez działania asystenta rodziny uzupełnia pracę pracownika socjalnego i przyczynia się do kompleksowej pomocy rodzinom. W 2021 roku asystent rodziny pracował z 9 rodzinami znajdującymi się w sytuacji kryzysowej. Po zakończeniu pracy z rodziną prowadzony jest monitoring rodzin, obejmujący wizyty w środowisku rodziny poprzez wsparcie i wszelką pomoc.

Tabela 14. Dzieci przebywające w placówkach pieczy zastępczej z terenu gminy (Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin i systemie pieczy zastępczej)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	5	4	4	7
Liczba dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych	3	3	3	1
Liczba dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka	3	3	3	3

Realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodzin pozwoliła na wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach mających problemy wychowawcze, zachowanie i utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych, współpracę z podmiotami szeroko rozumianej sfery pomocy społecznej oraz poprawę funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

3.1.4. Wsparcie dla rodzin z dziećmi

Realizowane przez Ośrodek zadania z zakresu wsparcia dla rodzin z dziećmi dotyczą działań związanych z wypłacaniem świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zasady przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych opisane są w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, oraz świadczenie rodzicielskie. Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki: dodatek z tytułu urodzenia dziecka, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,

dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania. GOPS w Mircu realizuje również wypłaty zasiłków dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz. U. 2020 poz. 1297). W 2021 roku wypłacono 60 świadczeń dla 5 osób z tytułu zasiłku dla opiekuna.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu zajmuje się obsługą funduszu alimentacyjnego - świadczeń wypłacanych w oparciu o ustawę o pomocy uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

W 2021 roku GOPS w Mircu wypłacił 309 świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla 27 rodzin. Przeważającą grupą osób uprawnioną do świadczeń były osoby w wieku od urodzenia do 17 lat. Ośrodek prowadzi postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych celem skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych. W 2021 roku przeprowadzono 10 wywiadów alimentacyjnych z rodzinami zobowiązanymi do alimentacji osób korzystających z pomocy innych ośrodków.

Gmina Mirzec posiada opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mirzec na lata 2021-2023, który jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Odbiorcami programu są rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnienia oraz rodziny dotknięte przemocą, rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (choroba, niepełnosprawność). Celem głównym programu jest przeciwdziałanie dysfunkcjom i efektywnym wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Cel zostanie osiągnięty między innymi poprzez monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do leczenia/terapii ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi, realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zapobieganie szerzeniu się patologii wśród dzieci i młodzieży realizowanie projektów mających na celu wspieranie rodziny, udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej, zapewnienie wsparcia asystenta rodziny, organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, pomoc w odrabianiu lekcji, poradnictwo specjalistyczne, prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.

3.1.5. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych, czyli możliwości czynnego udziału w życiu społeczeństwa z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu danej osoby, powodującej przede wszystkim niezdolność

do pracy. Niepełnosprawność członka rodziny może prowadzić do pogorszenia kondycji finansowej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową. Sytuacja taka spowodowana jest dużymi wydatkami na leczenie i rehabilitację oraz na inne świadczenia będące udziałem rodzin.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Mirzec zajmuje się Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Starachowicach. Według danych Zespołu w latach 2018-2021 liczba osób do 16 roku życia zaliczonych do niepełnosprawności ulegała wahaniom (nastąpił spadek takich osób), podobnie jak liczba osób w wieku 16 lat i więcej zaliczonych do stopnia niepełnosprawności. Charakterystykę orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 15. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia w latach 2018-2021 (PZdsON w Starachowicach)

Rok	Ogólna liczba orzeczeń	Płeć		Wiek		
		kobieta	mężczyzna	0-3 lata	4-7 lat	8-16 lat
2018	51	19	32	9	10	32
2019	28	11	17	7	6	15
2020	27	9	18	3	4	20
2021	23	9	14	3	3	17

Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w latach 2018-2021 (PZdsON w Starachowicach)

Rok	Ogólna liczba orzeczeń	Stopień niepełnosprawności			Płeć		Wiek			
		znaczny	umiarkowany	lekki	kobieta	mężczyzna	16-25 lat	26-40 lat	41-60 lat	60 lat i więcej
2018	261	91	134	36	139	122	21	25	110	105
2019	248	91	123	34	135	113	21	16	101	110
2020	177	60	101	16	105	71	12	21	70	74
2021	155	52	89	14	86	69	18	11	74	52

Osoby niepełnosprawne mają różnorodne problemy społeczne związane ze swoją niepełnosprawnością. Są to m.in.: problemy ze swobodnym poruszaniem się, dostępem do służby zdrowia, rehabilitacji, świadczeń, dostępem do rynku pracy, niemożnością edukacji na miarę swoich możliwości i predyspozycji (bariery architektoniczne w mieszkaniach i budynkach użyteczności publicznej, brak środków komunikacji) itp. Są to bariery, które nie tylko utrudniają ale wręcz uniemożliwiają osobom borykającym się z niepełnosprawnością uczestnictwo w normalnym życiu. Głównymi problemami związanymi z bezrobociem niepełnosprawnych są: niższa atrakcyjność osoby niepełnosprawnej na rynku pracy, niedobór stanowisk pracy dla osób z niektórymi schorzeniami (brak zakładów pracy

chronionej), niskie wykształcenie i kwalifikacje. Dość poważny problem dla osób niepełnosprawnych stanowią czynniki psychologiczne i społeczne - trudność w akceptacji własnej osoby i schorzeń, brak zrozumienia ze strony otoczenia.

Tabela 17. Liczba rodzin i osób w rodzinie, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu z powodu występowania niepełnosprawności w rodzinie w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem	96	79	74	69
Liczba osób w rodzinach	241	197	185	172

Oprócz pomocy ze strony GOPS, osoby niepełnosprawne mogą liczyć na świadczenia i pomoc Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach, które pośredniczy pomiędzy osobą niepełnosprawną a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). W kompetencjach PFRON znajdują się m.in. zadania rozdysponowanie środków, likwidacja barier funkcjonalnych, zaopatrzenie z sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne, organizacja staży i przygotowania zawodowego, zwrot kosztów tworzenia nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, organizacja warsztatów terapii zajęciowej.

Dla ograniczenia występowania choćby części problemów z jakimi zmagają się osoby niepełnosprawne, konieczne jest podjęcie działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych. Mogą one dotyczyć m.in.: zwiększania integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym oraz likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych.

Rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach, które prowadzi dofinansowanie m.in. uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, na likwidację barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, rehabilitację dzieci i młodzieży oraz dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Od 2020 roku Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu realizuje projekt „Program asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, który adresowany jest do osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji. W 2021 roku w/w opieką objęte zostały 2 osoby.

Od 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu realizuje Program „Starachowicka Karta Seniora 60+”, którego głównym celem jest wzmocnienie aktywności

społecznej i poprawa jakości życia osób powyżej 60 roku życia poprzez stworzenie oraz rozwijanie systemu promocji, ulg i rabatów oferowanych przez gminę oraz partnerów Programu, jak również zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku seniorów. Program jest rozwiązaniem, które umożliwi osobom lepszy dostęp do dóbr i usług, co w znacznym stopniu polepszy i ułatwi byt najstarszej grupy mieszkańców naszej gminy.

Od 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu realizuje „Starachowicką Kartę za Jeden Uśmiech”. Głównym celem Programu jest wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie oraz rozwijanie systemu promocji, ulg i rabatów oferowanych przez gminę, jak również zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych.

3.1.6. Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy. Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu monitoruje zjawiska związane z uzależnieniem od narkotyków i alkoholu: przygotowuje wywiady środowiskowe, udziela rodzinom z problemem uzależnień pomocy psychospołecznej, materialnej i prawnej.

ALKOHOLIZM

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w kraju. Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek ochrony przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnienia od alkoholu oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką wspomnianych problemów i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminy działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Tabela 18. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu z powodu występowania zjawiska alkoholizmu lub narkomanii w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem	1	1	0	2
Liczba osób w rodzinach	1	1	0	2

Na terenie gminy inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jej podstawowym zadaniem jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania tych napojów, przeciwdziałanie i usuwanie następstw nadużywania alkoholu, także wspieranie działalności w tym zakresie organizacji społecznych. Do działań związanych z profilaktyką w sensie ustawowym należy też zaliczyć działania promujące zdrowie, leczenie i rehabilitację, pomoc rodzinie w radzeniu sobie z alkoholizmem jej członka (np. męża, żony, ojca, matki lub brata). Leczenie odwykowe mogą prowadzić tylko specjaliści, zaś terapia pedagogiczna może być prowadzona przez pedagogów, psychologów, lekarzy, nauczycieli ze specjalnością socjoterapia.

Podstawowym zadaniem Komisji jest zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz udzielania pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień. Zadanie to realizowane jest w Punkcie Konsultacyjnym w Mircu, gdzie terapeuta ds. uzależnień spotyka się z osobami zarówno uzależnionymi jak i współuzależnionymi. Podczas tych spotkań zainteresowani uzyskują podstawową wiedzę o chorobie alkoholowej, sposobie radzenia sobie z problemem alkoholowym jak i postępowaniach prawnych w trudnych sytuacjach.

Zadania GKRPA i działania zawarte są w uchwalanym corocznie Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii. Realizatorem Programu jest gmina Mirzec, które realizuje zadania publiczne z zakresu ograniczenia występowania uzależnień, nadużywania alkoholu oraz towarzyszących im negatywnych zjawisk. W zależności od celu i rodzaju zadania, ściśle współpracuje z instytucjami, organizacjami i innymi jednostkami, w kompetencjach których znajduje się profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, m.in.: placówkami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, Komendą Powiatową Policji w Starachowicach, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Mircu oraz organizacjami pozarządowymi i kościołami prowadzącymi statutowe działania na rzecz dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

Profilaktyka antyalkoholowa na terenie gminy jest szeroko realizowana, głównie w placówkach oświatowych. Głównym celem prowadzenia programów profilaktycznych przeciw uzależnieniom oraz z innych dziedzin życia społecznego jest kształtowanie postaw

promujących zdrowy i higieniczny tryb życia, nie uleganie negatywnym wpływom środowiska oraz wykształcenie nawyku odmowy i niezgody na postępowania niewłaściwe. Dla ograniczenia zjawiska nadmiernego spożywania alkoholu wskazane jest upowszechnianie wśród lokalnej społeczności zdrowego trybu życia, rozpowszechnianie wiadomości na temat problemu alkoholowego, wspieranie rozwoju dzieci i rodzin, w których występuje problem alkoholizmu oraz stworzenie możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej osób uzależnionych.

NARKOMANIA

Narkomania jest nałogiem, czyli wyuczonym szkodliwym przyzwyczajeniem zażywania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, które powodują poważne następstwa zdrowotne oraz zakłócenia życia społecznego. Szerzeniu się narkomanii sprzyja panująca moda, powszechność i dostępność środków odurzających, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków na rozładowanie stresu i konfliktów, czy umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego.

Najczęstszymi przyczynami sięgania po narkotyki, zwłaszcza przez dzieci i młodzież jest bezradność życiowa, poszukiwanie ucieczki od problemów życia codziennego, wpływ grupy rówieśniczej, ciekawość, ukształtowanie w toku wychowania pewnych szczególnych cech osobowości, określanych jako skłonność do nałogów. Za grupę najbardziej narażoną uznaje się młodzież oraz pokolenie obecnych 30 i 40-latków.

Ważną rolę w zwalczaniu narkomanii odgrywa edukacja, która uświadamia zagrożenie, a przede wszystkim kształtuje właściwe postawy. W placówkach oświatowych realizuje się szkolne programy profilaktyczne podczas zajęć wychowawczych, plastycznych, humanistycznych, sportowych. Zajęcia dotyczą profilaktyki wszelkich uzależnień: nikotynowych, alkoholowych i narkotykowych. Realizacja programów profilaktycznych ma na celu:

- kształtowanie właściwych postaw i zachowań obywatelskich młodych osób oraz przygotowanie ich do życia w rodzinie i we współczesnym świecie
- propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu i zdrowego stylu życia,
- wdrażanie dbałości o własne prawa i poszanowanie praw innych, troskę o bezpieczeństwo w każdej sytuacji życiowej,
- kształcenie woli ucznia i zaspakajanie potrzeby przeżywania sukcesów,
- wspieranie rozwoju fizycznego i zdrowotnego oraz rozwoju intelektualnego i psychicznego ucznia,
- kształtowanie środowiska sprzyjającego uczeniu się (rozwijanie motywacji uczniów jako jednej z najważniejszych sił ukierunkujących działania uczniów).

Profilaktyka może być prowadzona poprzez lekcje wychowawcze o różnorodnej tematyce według programów realizowanych w szkole lub indywidualnie przez nauczyciela, spotkania z policjantami w zakresie: bezpieczeństwa, wychowania komunikacyjnego, zagrożenia środkami psychotropowymi, spotkania z fachowcem z zakresu ratownictwa medycznego

i pożarowego oraz zasad bezpieczeństwa, cykle zajęć dla uczniów obejmujące tematykę okresu dojrzewania, pozalekcyjne zajęcia sportowe, organizowanie kolonii letnich i zimowych, dofinansowanie wycieczek oraz imprez okolicznościowych. Ważnym elementem realizacji takich działań jest stała pedagogizacja rodziców - uświadamiania im zagrożeń, jakie niesie wiek dojrzewania oraz zagrożeń środowiska. Mimo, iż problem z narkotykami nie jest postrzegany jako jedno z najważniejszych zagrożeń w gminie, jednak jest on obecny, a zagrożenie uzależnieniem jest bardzo duże.

PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc w rodzinie oznacza jednorazowe lub powtarzające się umyślne działania na szkodę bliskiej osoby bądź też zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych, a także innych osób zamieszkujących wspólnie lub wspólnie gospodarujących. Przemoc w rodzinie jest problemem mającym w wielu przypadkach swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Podmiotem realizującym zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład którego wchodzi przedstawiciele służb, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego. Działania Zespołu zmierzają do poprawy sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemoc, ich najbliższemu otoczeniu poprzez kreowanie lokalnej polityki wobec problemu i wypracowywania procedur oraz standardów. Do zadań Zespołu należy:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy,
- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Według Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar w Rodzinie dla Gminy Mirzec na lata 2016-2022, w 2021 roku wpłynęło 60 formularzy „Niebieskich Karty A” (dotyczy osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje się przemoc) dla 47 rodzin założonych przez Komendę Powiatową Policji w Starachowicach i Posterunek Policji w Mircu. W rodzinach tych zdiagnozowano sytuację i utworzono do pracy grupy robocze, w skład których wchodził głównie policjant i pracownik socjalny z danego terenu. Osoby, co do których istniało podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie w 2021r, podobnie jak w latach poprzednich były głównie

kobiety (76 ofiar, w tym 53 kobiety, 14 mężczyzn oraz 9 dzieci), natomiast sprawcami przemocy byli głównie mężczyźni (47 sprawców, w tym 46 mężczyzn i 1 kobieta). W stosunku do tych osób podjęto następujące działania:

- skierowano 10 spraw do Sądu oraz 18 spraw do Prokuratury
- skierowano 2 sprawców do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie
- sporządzono 7 formularzy „Niebieskich Kart C” (dotyczą osób doznających przemocy) oraz 7 „Niebieskich Kart D” (dotyczy osób stosujących przemoc)
- skierowano 47 osób do Punktu Konsultacyjnego w Mircu do terapeutki ds. przeciwdziałania przemocy oraz do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mircu
- odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 93 spotkania grup roboczych
- zakończono 47 procedur „Niebieskich Kart A”, w 37 rodzinach w związku z poprawą sytuacji i zaprzestaniem przemocy lub wyprowadzeniem się sprawcy ze wspólnego miejsca zamieszkania, natomiast w 10 rodzinach w dalszym ciągu monitorowana jest sytuacja.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mircu diagnozuje problem przemocy w rodzinie, podejmuje działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, które mają na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjuje interwencje w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3.1.7. Pozostałe formy pomocy społecznej

WYSTĄPIENIE ZDARZENIA LOSOWEGO I SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Pomoc społeczna udzielana jest również w sytuacjach niezależnych od uwarunkowań społecznych, np.: w chwili wystąpienia sytuacji kryzysowej lub tragicznego w skutkach zdarzenia losowego, klęski żywiołowej. Najczęściej pomoc oferowana jest w formie pieniężnej lub rzeczowej.

Tabela 19. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu z powodu występowania zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem	1	5	3	1
Liczba osób w rodzinach	3	16	12	4

TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO

Osoby opuszczające zakłady karne są pod opieką Kuratora Sądowego, otrzymują pomoc społeczną, jeśli same zgłoszą się do ośrodków pomocy. Najczęstszą przyczyną otrzymywania zasiłku przez osoby, które opuściły zakład karny jest niemożność znalezienia pracy.

Tabela 20. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu z powodu występowania trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem	4	5	5	10
Liczba osób w rodzinach	4	13	15	25

PROGRAM CZYSTE POWIETRZE

Od października 2020 roku GOPS realizuje Program CZYSTE POWIETRZE w zakresie wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Wydanie takiego zaświadczenia następuje na żądanie osoby fizycznej. Z Programu mogą korzystać właściciele i współwłaściciele budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

3.2. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną

Instytucje, wspomagające działania GOPS w Mircu, zajmujące się pomocą społeczną oraz wspomagające mieszkańców na terenie gminy Mirzec oraz w regionie.

Tabela 21. Instytucje pomocy społecznej, bezpieczeństwa i opieki prawnej w regionie (opracowanie własne)

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Urząd Gminy w Mircu	Główna jednostka administracji samorządowej gminy.	Mirzec Stary 9, 27-220 Mirzec tel. 41 276 71 70
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	Pomoc społeczna i socjalna dla mieszkańców gminy.	Mirzec Stary 9, 27-220 Mirzec tel. 41 271 30 10
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mircu	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych dla mieszkańców gminy.	Mirzec Stary 9, 27-220 Mirzec tel. 41 276 71 70
Starostwo Powiatowe w Starachowicach	Główna jednostka administracji samorządowej powiatu	ul. Borkowskiego 4 27-200 Starachowice, tel. 41 276 09 00
Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach	Pośrednictwo pracy, pomoc prawna dla bezrobotnych.	ul. Radomska 76, 27-200 Starachowice, tel. 41 273 62 00
Komenda Powiatowa Policji w Starachowicach Posterunek Policji w Mircu	Czuwanie nad bezpieczeństwem mieszkańców.	ul. Armii Krajowej 27, 27-200 Starachowice tel. 47 804 32 05 tel. alarmowy 997 lub 112
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Starachowicach	Czuwanie nad bezpieczeństwem mieszkańców.	Al. Armii Krajowej 29, 27-200 Starachowice tel. 41 274 53 89 tel. alarmowy 998 lub 112
Sąd Rejonowy w Starachowicach	Orzecznictwo sądowe	ul. Stanisława Staszica 12, 27-200 Starachowice tel. 41 274 63 29

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach	Pomoc Społeczna, opieka nad dzieckiem i rodziną, rehabilitacji osób niepełnosprawnych	ul. Złota 6, 27-200 Starachowice tel. 41 274 88 06, 41 275 48 89
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Starachowicach	Działania profilaktyczne, diagnostyczne, terapeutyczne, doradcze i konsultacyjne dla dzieci i młodzieży	ul. Radomska 72, 27-200 Starachowice tel. 41 274 73 85
Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach	Dobrowolna działalność na rzecz osób potrzebujących pomocy	ul. Kościuszki 25, 25-516 Kielce tel. 41 344 35 27
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach	Instytucja pomocy społecznej na szczeblu wojewódzkim	Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce tel. 41/ 342 12 42
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach Wydział Polityki Społecznej	Instytucja pomocy społecznej na szczeblu wojewódzkim	Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce tel. 41/ 342 14 15

Tabela 22. Instytucje opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki wsparcia w regionie

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Starachowicach	Działania profilaktyczne, diagnostyczne, terapeutyczne, doradcze i konsultacyjne dla dzieci i młodzieży	ul. Radomska 72, 27-200 Stachowice tel. 41 274 73 85
Starachowickie Centrum Interwencji Kryzysowej „Przystań”	Działania profilaktyczne w szkołach, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia, całodobowe punkty wsparcia	Galeria Handlowa Skałka Al. Armii Krajowej 28 27-200 Starachowice tel. 41 274 09 97, będący telefonem zaufania
Dom Pomocy Społecznej w Starachowicach	Dom dla osób przewlekle, somatycznie chorych	ul. Bema 26, 27-200 Starachowice tel. 41 274 08 72, 509 505 981
Dom Pomocy Społecznej w Kałkowie- Godkowie	Dom dla osób w podeszłym wieku, przewlekle i somatycznie chorych.	Godów 88, 27-225 Pawłów tel. 41 334 38 62, 41 334 38 63
Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Starachowicach	Ośrodek wsparcia dziennego pobytu dla osób dorosłych wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych	ul. Batalionów Chłopskich 29, 27-200 Starachowice tel. 41 389 70 40, 41 307 00 93
Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Parafii Rzymskokatolickiej w Kałkowie-Godkowie	Placówka pobytu dziennego dla osób z niepełnosprawnościami prowadząca zajęcia terapeutyczne, rehabilitację leczniczą oraz wsparcie psychologiczno-	Godów 84a, 27-225 Pawłów tel. 41 272 19 63, 334 40 02

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
	pedagogiczne	
Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Parafii Św. Judy Tadeusza w Starachowicach	Zajęcia socjalizacyjne dla osób niepełnosprawnych	ul. Wiosenna 5, 27-200 Starachowice Tel. 41 333 63 41
Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Skarżysku-Kamiennej	Szkoła dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami	ul. Szkolna 15, 26-110 Skarżysko-Kamienna tel. 41 252 48 17
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Starachowicach	Placówka dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną różnego stopnia	ul. Stanisława Staszica 16 27-200 Starachowice tel. 41 274 71 13
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego w Starachowicach	Placówka dla dzieci objętych pieczęcią zastępczą.	ul. Warszawska 3, 27-200 Starachowice tel. 793 131 383
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Starachowicach	Całodobowa placówka typu socjalizacyjnego dla dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 25 lat	ul. Radomska 72, 27-200 Starachowice tel. 41 271 01 93, 513 033 115
Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Stykowie	Miejsce pracy chronionej.	ul. Świętokrzyska 125, Styków, 27-230 Brody, tel. 41 271 65 02 Oddział zakładu: Godów 48a, 27-225 Pawłów, tel. 41 272 17 26, 663 408 070

4. PODSUMOWANIE SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY MIRZEC

4.1. Wyniki badań ankietowych

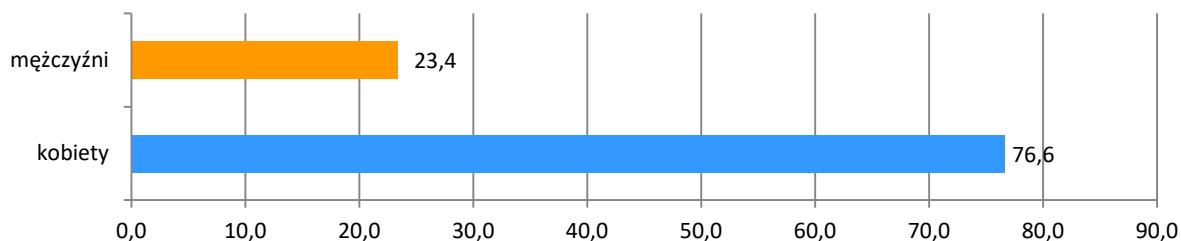
Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Mirzec posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym między innymi wśród reprezentantów samorządu lokalnego, sołtysów, radnych, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy. Anonimoweankiety były dostępne w wersji papierowej oraz na stronie internetowej gminy.

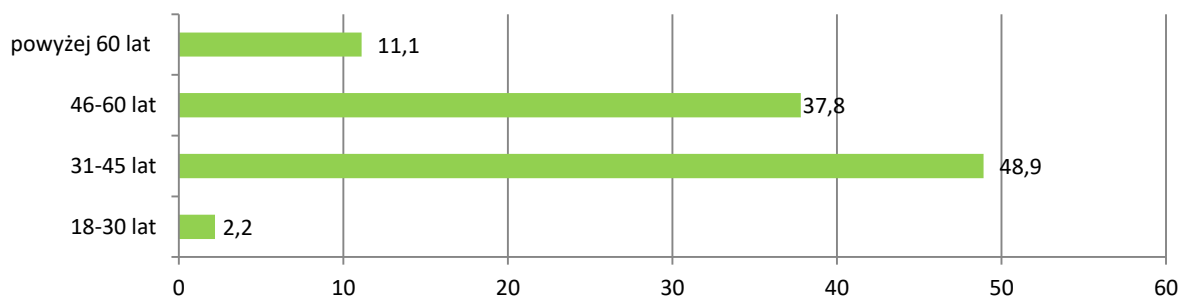
Charakterystyka osób, które wzięły udział w konsultacjach społecznych – wyniki procentowe

- 98% ankietowanych to mieszkańcy gminy, 2% stanowiły osoby nie będące mieszkańcami gminy

- podział osób ze względu na płeć

- podział osób ze względu na wiek

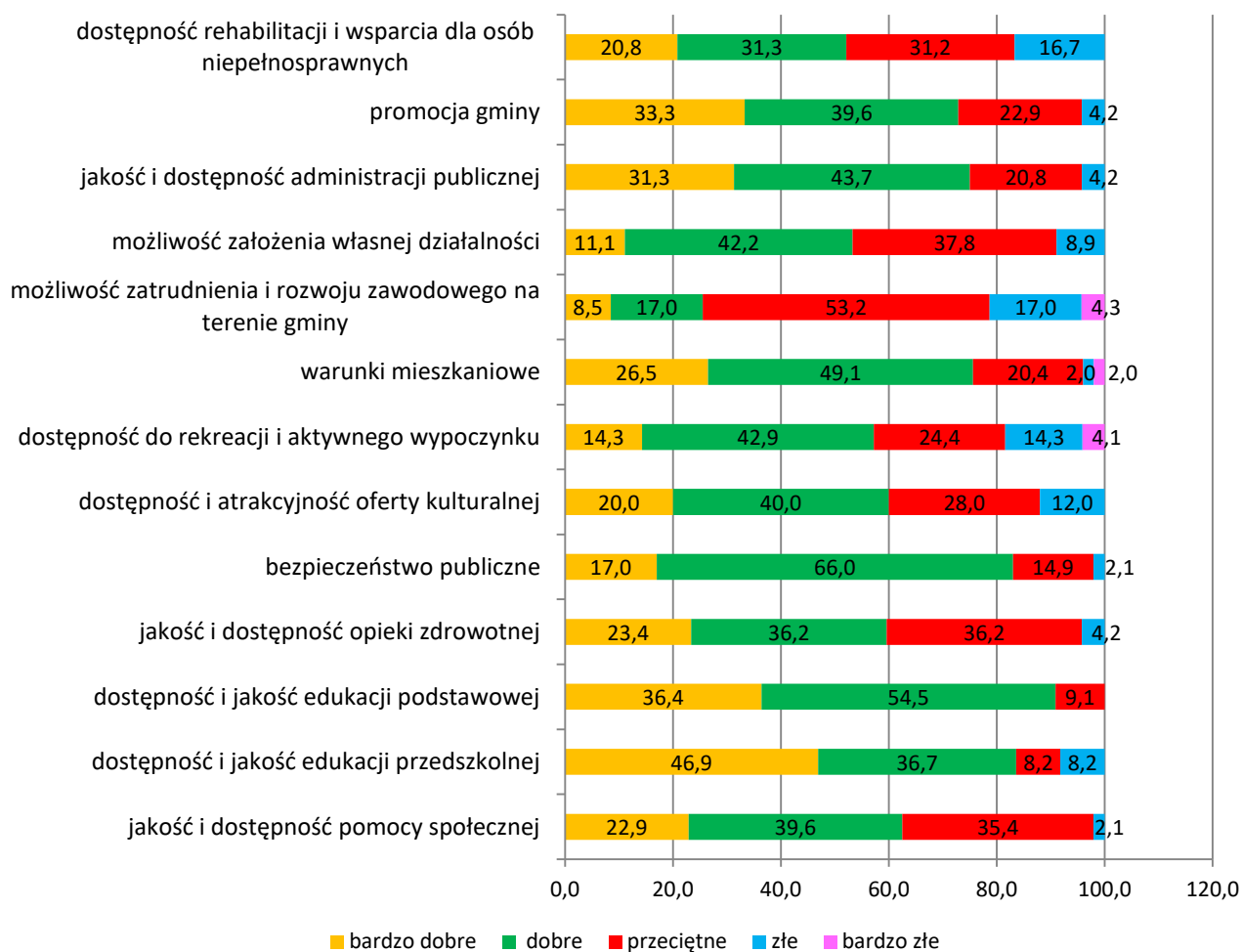

Analiza odpowiedzi z ankiet

W pierwszym pytaniu poproszono respondentów o ocenę poziomu życia w gminie. 46% uważa, iż na terenie gminy żyje im się raczej dobrze, 28% - bardzo dobrze, 24%- przeciętnie, natomiast 2% raczej źle.

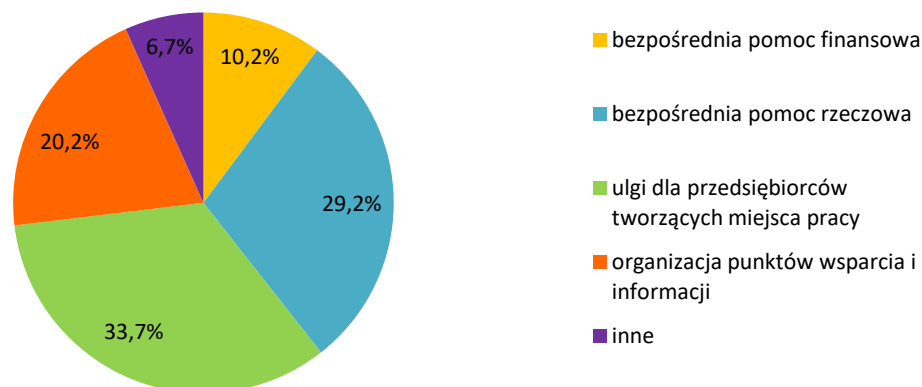
Drugie pytanie dotyczyło warunków życia w gminie. Uzyskane wyniki przedstawiono procentowo na poniższym wykresie.

Wykres 4. Warunki życia w gminie Mirzec (badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym)

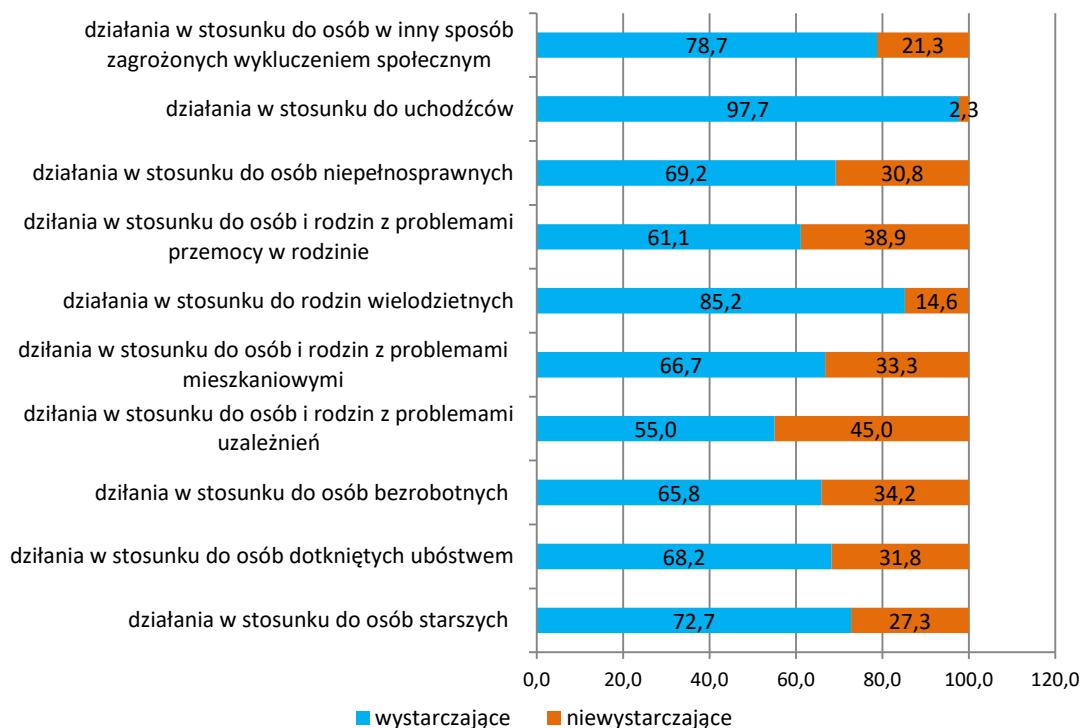
W kolejnym pytaniu poproszono mieszkańców gminy o wskazanie jakiego rodzaju działania w zakresie pomocy dla potrzebujących są najbardziej zasadne i przynoszące rezultaty. Wśród innych form pomocy respondenci wymienili między innymi edukację młodego pokolenia (nawyki zdrowego stylu życia, przedsiębiorczość), dokładny i solidny wywiad środowiskowy pozwalający na dotarcie do osób potrzebujących pomocy (chorych, samotnych, niepełnosprawnych) i indywidualne działania wobec danej osoby. Poniższy wykres ilustruje wyniki badania.

Wykres 5. Rodzaj pomocy dla potrzebujących (badanie ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym)

Określając problemy gminy zapytano respondentów jakie działania zapobiegające problemom społecznym są wystarczające i jakie działania byłyby potrzebne w stosunku do określonej grupy mieszkańców. Najwyżej zostały ocenione działania w stosunku do uchodźców oraz dla rodzin wielodzietnych. Niewystarczające działania określono w stosunku do osób i rodzin z problemami uzależnień oraz przemocy w rodzinie. Wśród zadań wskazanych przez respondentów jakie są potrzebne wymieniono: pomoc psychologiczną dla osób i rodzin z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie, turnusy i kolonie dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, kursy i szkolenia oraz tworzenie nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych, dotarcie i pomoc dla osób starszych, samotnych i chorych.

Wykres 6. Działania zapobiegające problemom społecznym (badanie ankietowe w środowisku lokalnym)

Wśród instytucji/ stowarzyszeń służących pomocą mieszkańcom gminy ankietowani wyróżnili Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Zdrowia, Posterunek Policji, Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Społecznych, świetlice wiejskie, Pomocną Dłoń, Klub Seniora, Urząd Gminy w Mircu.

Kolejne pytanie dotyczyło inwestycji lub działań samorządu gminy, które przyczyną się do poprawy warunków życia, poprawy sytuacji rodzin oraz osób potrzebujących. Zdaniem respondentów należą do nich: profilaktyka zdrowia, dostęp do lekarzy i specjalistów, rehabilitacji, szkolenia pracowników ośrodka pomocy społecznej, aplikowanie o środki z zewnątrz (projekty miękkie) z przeznaczeniem na pomoc osobom potrzebującym i znajdującym się w trudnej sytuacji, dokładne i wnikliwe rozpoznanie sytuacji osób i rodzin zwracających się o pomoc do GOPS, a następnie wsparcie rzeczowe i finansowe, tworzenie miejsc pracy, współpraca z przedsiębiorcami, zachęcanie do inwestycji (stosowanie ulg) organizacja żłobków, rozszerzenie pomocy zdrowotnej, umożliwienie większej grupie osób starszych korzystnie z Klubu Seniora, rozwój sportu i rekreacji oraz budowa ścieżek rowerowych.

4.2. Wnioski z diagnozy

Założeniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028 jest wypracowanie metod podniesienia standardu życia w gminie oraz skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenienia się niekorzystnych zjawisk społecznych. Podsumowanie i wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego wśród społeczności gminnej oraz diagnozy sytuacji społecznej w gminie Mirzec:

- wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym i nasilający się problem ludzi starszych, niewystarczająca liczba systemowych rozwiązań dla starzejącego się społeczeństwa,
- zwiększające się zapotrzebowanie społeczne na opiekę wytchnieniową,
- brak organizacji dbających o interesy środowisk seniorskich oraz systemowych rozwiązań na rzecz osób starszych,
- zwiększająca się liczba ludzi chorych i niepełnosprawnych (w 2021 w domach pomocy społecznej przebywało 8 mieszkańców gminy),
- znaczna liczba osób gminy otrzymujących wsparcie z zakresu pomocy społecznej (świadczenia pieniężne, rzeczowe i praca socjalna),
- główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej w 2021 roku to długotrwała lub ciężka choroba (145 rodzin), niepełnosprawność (69 rodzin) oraz bezrobocie (66 rodzin),
- współpraca GOPS w Mircu z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej,
- wszelkie działania gminy na polu społecznym mogą być przeprowadzone dzięki wykorzystaniu funduszy pomocowych z Unii Europejskiej,
- działania władz gminy zmierzają do poprawy standardu życia mieszkańców i opierają się na zadaniach organizacyjnych (pomoc i doradztwo społeczne, zwiększenia skuteczności

podejmowanej pomocy społecznej poprzez szkolenia kadry, ułatwienia w dostępie do urzędów i instytucji, do usług bytowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i kulturalnych, itp.) oraz na zadaniach inwestycyjnych (np.: poprawie warunków lokalowych infrastruktury socjalnej).

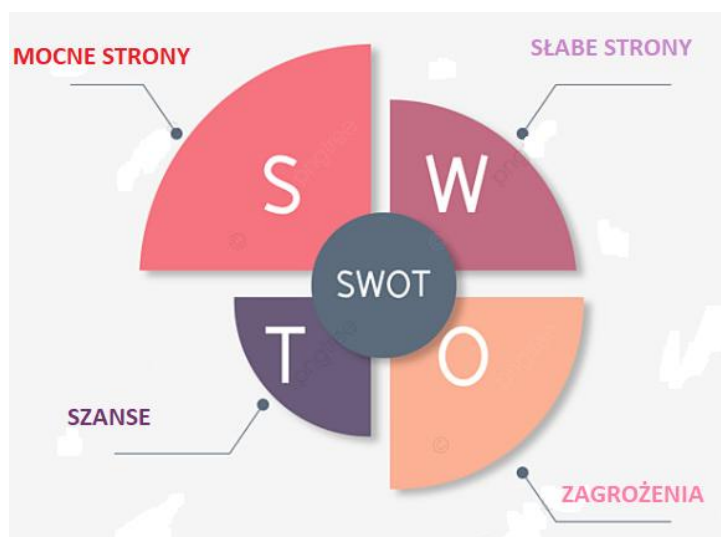
Duży wpływ na sytuację społeczną w gminie mają czynniki zewnętrzne, np.: stan gospodarki kraju, pandemia, wojna, brak rynków zbytu i nieopłacalność produkcji rolnej oraz konkurencyjność gospodarcza ze strony gmin ościennych. Wszystko to może powodować wzrost frustracji, stagnacji i poczucia beznadziejności wśród mieszkańców gminy. Skutki społeczne mogą być poważne, np. wzrost występowania zjawisk patologicznych tj. przemoc domowa, wzrost stosowania używek (alkohol, narkotyki), zaburzenia psychiczne, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

4.3. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to jedną z najpopularniejszych i najskuteczniejszych metod analitycznych wykorzystywanych we wszystkich obszarach planowania strategicznego, pozwala porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie.

Na analizę składają się cztery grupy czynników:

- pierwsza grupa to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony polityki społecznej; należyce wykorzystane sprzyjać będą jej wzmocnieniu;
- druga grupa uwarunkowań wewnętrznych to takie, które stanowią słabe strony polityki społecznej; jeśli nie zostaną wyeliminowane lub zminimalizowane będą ją osłabiać;
- trzecią grupą czynników są uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse;
- ostatnią grupą są takie uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania instytucji gminy, ale mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza SWOT stanowi syntetyczne ujęcie wskazanych obszarów problemowych i stanowi podsumowanie prezentowanej diagnozy, wniosków z badania ankietowego oraz analizy sytuacji społecznej. Stała się ona podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Tabela 23. Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w gminie

<p>MOCNE STRONY</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Wysokie kwalifikacje i doświadczenie pracowników ośrodka - Podejmowanie we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy skutecznych działań na rzecz ograniczenia bezrobocia - Sprawnie funkcjonujący system pomocy społecznej. Współpraca GOPS z placówkami oświatowymi, placówkami medycznymi, GKRPA, Zespołem Interdyscyplinarnym, policją, parafiami, stowarzyszeniami itp. - Wspieranie rodzin ze strony asystenta rodziny - Posterunek Policji - Dobra dostępność opieki przedszkolnej i szkolnictwa podstawowego - Funkcjonowanie w gminie Klubu Dziecięcego Bączek - Zapewnienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalizacyjnego - Wspieranie dzieci z rodzin ubogich poprzez dożywianie - Działalność Biblioteki i Ośrodka Kultury Gminy Mirzec, obiektów sportowych, świetlic wiejskich - Zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej i prawnej - Dostępność usług społecznych - Działalność jednostek na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców - Oferta wsparcia dla osób starszych, chorych (Klub Senior+) - Istniejące świetlice środowiskowe - Dobra współpraca i zaangażowanie władz samorządowych - Umiejętność aplikowania o środki zewnętrzne - Aktywność społeczna gminy
<p>SŁABE STRONY</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Dysproporcje w społeczeństwie gminy pod względem statusu materialnego i zawodowego, - Skrywane w małych społecznościach lokalnych zjawiska przemocy w rodzinie - Istniejące bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych - Niewystarczająca ilość systemowych rozwiązań dla starzejącego się społeczeństwa (domy pomocy społecznej, placówki dziennego i stałego pobytu dla ludzi starszych i samotnych) - Starzenie się lokalnej społeczności – systematycznie wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym

	<ul style="list-style-type: none"> - Brak pomocy dla opiekunów osób niepełnosprawnych (opieka wytchnieniowa) - Słabo rozwinięta infrastruktura socjalna gminy (mieszkania chronione, lokale socjalne) - Niewystarczająca liczba ofert spędzania wolnego czasu dla osób starszych - Utrwalone uzależnienie osób (długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie) od świadczeń pomocy społecznej powodujące obniżenie aktywności zawodowej
<p>SZANSE</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost poziomu usług społecznych - Rozbudowa infrastruktury społecznej - Pozyskanie środków z Unii Europejskiej oraz innych środków zewnętrznych na współfinansowanie zaplanowanych inwestycji i działań programowych - Aktywność władz samorządowych - Kontynuacja współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi - Realizacja programów społecznych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - Tworzenie placówek przeciwdziałających marginalizacji osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych - Przełamywanie stereotypów dotyczących osób starszych, niepełnosprawnych i ofiar przemocy - Wzrastająca rola asystentów rodziny w procesie aktywizowania beneficjentów pomocy społecznej - Wykorzystanie potencjału ludzkiego, aktywizacja mieszkańców, kreowanie liderów lokalnych - Zapewnienie możliwości funkcjonowania w społeczeństwie osobom, które nie są w stanie same zadbać o siebie lub potrzebują wsparcia (osoby niepełnosprawnie, chore, osoby starsze, zagrożone wykluczeniem społecznym) - Wzrost aktywności mieszkańców - rozwój organizacji działających w zakresie pomocy społecznej, wspieranie rozwoju gospodarczego - Aktywna praca na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży
<p>ZAGROŻENIA</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczone środki finansowe w budżecie uniemożliwiające podejmowania inwestycji - Zaostrzenie niekorzystnych trendów demograficznych – starzenie się społeczeństwa i wydłużanie życia skutkujące zwiększeniem liczby osób starszych potrzebujących pomocy instytucjonalnej - Dziedziczenie nieprawidłowych wzorców rodzinnych i społecznych, w tym ubóstwa i bezradności życiowej - Zjawisko wykluczenia społecznego - Narastanie zjawisk patologii społecznej w środowisku domowym, szkolnym

	<ul style="list-style-type: none">- Zwiększenie zadań samorządowych bez przekazania środków na realizację nowych zadań- Zbyt duża częstotliwość zmian w prawie, niespójność przepisów, zmiany interpretacji istniejących przepisów prawnych- Zaniedbania opiekuńcze wobec osób starszych i niepełnosprawnych przez rodziny- Wzrastające zapotrzebowanie na opiekę i usługi świadczone na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych- Kryzys rodziny i rozluźnienie więzi rodzinnych- Niska efektywność działań w obszarze aktywizacji bezrobotnych i zwiększenia ich konkurencyjności na rynku pracy- Wzrost poziomu bezrobocia w kraju i spadek dynamiki w gospodarce spowodowany epidemią COVID-19 oraz wojną
--	--

Skuteczne przeciwdziałanie problemom społecznym musi opierać się na:

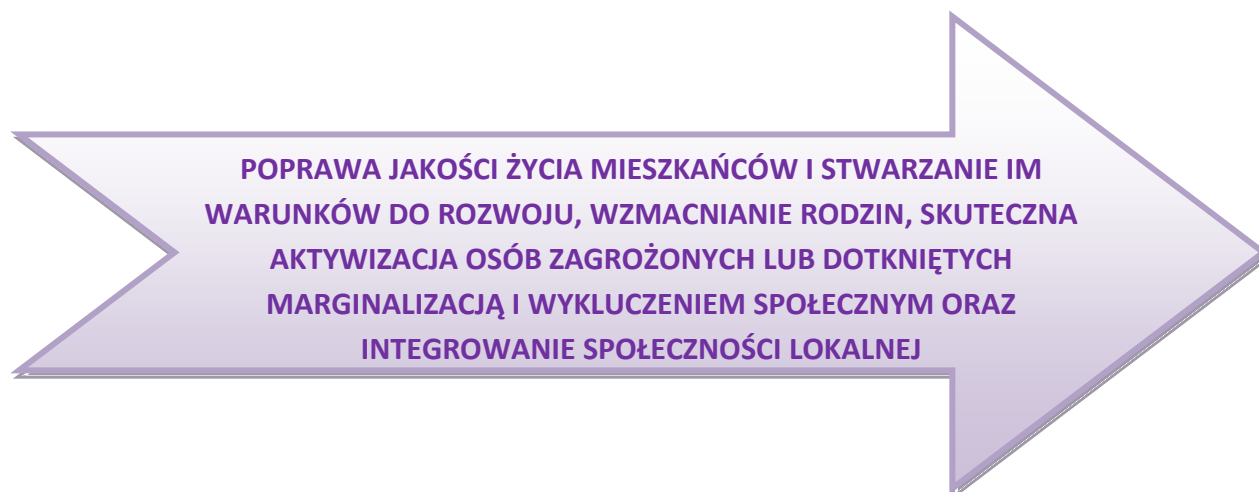
- rozwijaniu systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej,
- dalszym wspieraniu osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji zawodowej,
- utrzymaniu poziomu bezpieczeństwa publicznego m.in. poprzez kontynuowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych przestępczości,
- zwiększeniu efektywności przydzielania środków na pomoc społeczną,
- poprawie standardu życia i dostępności do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i kulturalnych dla mieszkańców,
- doksztalcaniu i doskonaleniu zawodowym kadr pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa,
- zintegrowaniu, zaktywizowaniu oraz edukacji społeczeństwa,
- realizacji zamierzeń inwestycyjnych, które mogą być przeprowadzone dzięki wykorzystaniu funduszy pomocowych z Unii Europejskiej,
- wzmocnieniu lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie i zacieśnianie współpracy z sektorem obywatelskim.

5. CEL GŁÓWNY I CELE POŚREDNIE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIRZEC

Celem Strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, aktywizację lokalnych społeczności, system edukacji, system opieki nad osobami starszymi, poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców, co przekłada się na działania na rzecz włączenia społecznego, aktywizacji zawodowej, rozwoju usług społecznych oraz kształtowanie lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu

sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty. Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej w gminie Mirzec pozwoliła na określenie celu głównego oraz wyodrębnienie celów strategicznych i operacyjnych wraz z kierunkami działań.

Cel główny w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028:

Przesłaniem strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej. Zintensyfikowanie ukierunkowanych działań pomocy społecznej ma na uwadze doprowadzenie świadczeniobiorców do życiowego usamodzielniania i umiejętności rozwiązywania własnych problemów.

Punktem wyjścia do szczegółowych rozwiązań przewidzianych w niniejszej strategii jest określenie celów strategicznych i operacyjnych.

Plan strategiczny „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028” - cele strategiczne i operacyjne

5. KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIRZEC NA LATA 2023-2028

CEL STRATEGICZNY I

Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zwłaszcza osób niepełnosprawnych, chorych i starszych

CEL OPERACYJNY 1.1. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA OSÓB CHORYCH ORAZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
Działania	Instytucja koordynująca	Partnerzy
Zwiększanie dostępności do usług specjalistycznych, opiekuńczych, pielęgnacyjnych oraz medycznych we współpracy z SPZOZ Ośrodkiem Zdrowia w Mircu	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - ośrodki zdrowia - Gminny Ośrodek Opieki Społecznej - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Zwiększanie dostępu do usług rehabilitacyjnych	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - ośrodki zdrowia - Gminny Ośrodek Opieki Społecznej - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Likwidowanie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - zarządcy budynków - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Kontynuacja i rozszerzenie działalności Klubu Seniora+ w Mircu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Realizacja Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” skierowanego do opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych oraz przystąpienie do Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, w związku ze zwiększeniem zapotrzebowania społecznego na tego typu usługi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Włączanie potencjału rodziny i bliskiego otoczenia oraz wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej w działania wspomagające na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Podnoszenie wiedzy, kwalifikacji oraz umiejętności komunikacyjnych osób współpracujących z osobami	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - samorząd gminny

niepełnosprawnymi		- gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej, tworzenie warunków sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych i kształtowanie ich pozytywnego wizerunku na rynku pracy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Wsparcie dla rozwoju aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne polegających m.in. na organizacji imprez, spotkań integracyjnych, zajęć	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej

CEL OPERACYJNY 1.2.

TWORZENIE WARUNKÓW ZASPOKAJANIA POTRZEB ORAZ AKTYWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Działania	Institucja koordynująca	Partnerzy
Zwiększanie jakości systemów wsparcia oraz poradnictwa dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w zakresie udzielania pomocy materialnej oraz dostępności usług opiekuńczych, a także aktywizacja i integracja społeczna danych grup	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe - ośrodki zdrowia
Promowanie wśród lokalnej społeczności a także w środowisku osób starszych, aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Realizacja programów w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia seniorów, oraz zapewnienie im dostępu do usług zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - ośrodki zdrowia
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	Gminny Ośrodek	- samorząd gminny

działającymi na rzecz seniorów	Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej i rozrywkowej dla osób starszych i niepełnosprawnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - Miejsko-Gminny Dom Kultury - placówki oświatowe - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe

CEL OPERACYJNY 1.3.

ZAPOBIEGANIE MARGINALIZACJI I ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA OSÓB WYKLUCZONYCH SPOŁECZNIE

Działania	Instytucja koordynująca	Partnerzy
Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie działań profilaktycznych oraz aktywizujących społeczność lokalną w celu ograniczenia marginalizacji społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Wzmacnianie więzi sąsiedzkich, w szczególności w grupach seniorskich poprzez zapewnienie miejsc do spotkań i rekreacji dla osób starszych	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Włączenie w funkcjonowanie gminy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym zapewnienie możliwości udziału osób z niepełno sprawnościami w życiu społecznym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez działania wspierające i aktywizujące	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, czyli środowisk dziedziczących ubóstwo lub patologie, osób z niepełnosprawnością, długotrwale chorych i osób w podeszłym wieku	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do grup zagrożonych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne

wykluczeniem społecznym w zakresie kompleksowej informacji o możliwościach otrzymania pomocy	w Mircu	realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
--	---------	---

CEL STRATEGICZNY II

STYMULOWANIE ROZWOJU SPOŁECZNEGO I POPRAWA STANDARDU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

CEL OPERACYJNY 2.1. PROFESJONALNA POMOC SPOŁECZNA I TERAPEUTYCZNA		
Działania	Instytucja koordynująca	Partnerzy
Systematyczne wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie świadczeń ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i obszaru NGO (Non-Government Organization – organizacja pozarządowa)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - instytucje i organizacje pozarządowe
Wdrażanie działań mających na celu zwiększanie kompetencji administracji samorządowej	Urząd Gminy w Mircu	-
Wdrażanie rozwiązań zakresu e-Urzędu, oznaczające szczególne wykorzystywanie systemów informatycznych do załatwiania spraw urzędowych	Urząd Gminy w Mircu	-
Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz instytucji społecznych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe
Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- instytucje i organizacje społeczne
Świadczenie profesjonalnych usług na rzecz ludności poprzez wszystkie instytucje społeczne (instytucje miejskie, opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, kulturalne, itp.)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	- instytucje i organizacje społeczne
Promocja profilaktyki zdrowia i zwiększenie dostępności usług zdrowotnych na terenie gminy poprzez m.in. organizację okazjonalnych badań i porad specjalistycznych	Urząd Gminy w Mircu	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - placówki służby zdrowia
Kontynuacja działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jako komórek rozwiązujących problemy bezpośrednio wśród rodzin i osób mających problemy i	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zespół Interdyscyplinarny	- samorząd gminny - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe - Posterunek Policji

Kontynuacja współpracy z różnymi instytucjami wspomagającymi pomoc społeczną w regionie (domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy itp.)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - Dom Rodzinny „Helena” - powiatowe jednostki organizacyjne realizujące zadania pomocy społecznej
--	--	--

CEL OPERACYJNY 2.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ		
Działania	Instytucja koordynująca	Partnerzy
Pomoc w doposażeniu placówek świadczących usługi z zakresu opieki zdrowotnej	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - ośrodki zdrowia - instytucje i organizacje pozarządowe
Zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego w miejscach użyteczności publicznej	Urząd Gminy w Mircu	-
Wdrażanie kompleksowego systemu monitoringu z uwzględnieniem obszarów narażonych na wandalizm	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Posterunek Policji w Mircu
Poprawa infrastruktury sportowej, w tym modernizacja, budowa nowych obiektów sportowych	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - zarządcy obiektów
Adaptacja terenów zielonych na przestrzeń publiczną, włączając usługi z zakresu sportu, rekreacji oraz wypoczynku	Urząd Gminy w Mircu	-
Tworzenie nowej oraz modernizacja istniejącej infrastruktury edukacyjnej	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe
Niwelowanie barier architektonicznych w szkołach, w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami fizycznymi	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - organizacje pozarządowe
Termomodernizacja budynków gminnych	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - zarządcy obiektów
Systematyczna wymiana i doposażenie stanowisk pracy w niezbędny sprzęt komputerowy dostosowany do obsługi odpowiednich systemów informatycznych, celem poprawy organizacji i efektywności pracy pracowników na rzecz mieszkańców gminy	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - organizacje pozarządowe

Modernizacja i remont obiektów użyteczności publicznej zwiększających ich funkcjonalność oraz wyposażenie w sprzęt i urządzenia	Urząd Gminy w Mircu	- zarządcy budynków
---	---------------------	---------------------

CEL OPERACYJNY 2.3.

STWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH WZMACNIANIU ZASOBÓW LUDZKICH ORAZ INTEGRACJA ŚRODOWISK LOKALNYCH

Działania	Instytucja koordynująca	Partnerzy
Systematyczna promocja imprez oraz działań sportowych i kulturalnych na tle regionu	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec - placówki oświatowe - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - instytucje i organizacje pozarządowe
Systematyczna współpraca z obszarem NGO (Non-Government Organization – organizacja pozarządowa) w zakresie sportu i rekreacji przy wsparciu finansowym	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - instytucje i organizacje pozarządowe - placówki oświatowe - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Promowanie kultury i sportu poprzez zachęcanie mieszkańców gminy w tym zakresie	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec - placówki oświatowe - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - instytucje i organizacje pozarządowe
Wspieranie dostępności oraz atrakcyjności organizowania działań kulturalnych z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań poszczególnych grup społecznych	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - instytucje i organizacje pozarządowe
Włączanie Komendy Policji oraz Ochotniczych Straży Pożarnych w pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców poprzez organizowanie spotkań, prelekcji, konsultacji społecznych w zakresie bezpieczeństwa publicznego	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki OSP - Posterunek Policji - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej

Prowadzenie działań w zakresie zwiększania kompetencji mieszkańców poprzez organizację szkoleń, kursów, warsztatów z instytucjami ds. zatrudnienia oraz instytucjami otoczenia biznesu, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowy Urząd Pracy - instytucje i organizacje pozarządowe
Systematyczna współpraca z instytucjami ds. zatrudnienia oraz instytucjami otoczenia biznesu w celu monitoringu sytuacji ekonomicznej na rynku pracy w gminie	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowy Urząd Pracy - instytucje i organizacje pozarządowe
Systematyczne wspieranie lokalnych usług w gminie w zakresie promocji istniejących miejsc usługowych	Urząd Gminy w Mircu	-
Wdrażanie atrakcyjnej polityki podatkowej dla nowych oraz obecnych przedsiębiorców	Urząd Gminy w Mircu	-
Zwiększanie systemów wsparcia oraz motywacji dla osób długotrwale bezrobotnych, szczególnie będących w trudnej sytuacji życiowej	Gminny Ośrodek Pomocy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowy Urząd Pracy - Samorząd gminny - instytucje i organizacje pozarządowe
Dalsza współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Mircu w ramach organizowania prac społeczno użytecznych oraz aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych	Gminny Ośrodek Pomocy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowy Urząd Pracy - Samorząd gminny - organizacje pozarządowe
Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy, instytucji pomocy i integracji społecznej	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Powiatowy Urząd Pracy
Udzielanie wsparcia osobom poszukującym pracy, organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie – użytecznych, staży oraz wsparcie dla osób rozpoczynających własną działalność przez Powiatowy Urząd Pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - samorząd gminny
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób biernych zawodowo i długotrwale bezrobotnych poprzez kluby aktywizacji, organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, szkoleń i kursów doszkalających i przekwalifikujących wraz ze stażem itp.	Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - samorząd gminny
Organizacja szkoleń dla osób rozpoczynających działalność, gospodarczą, rolników oraz kursów doszkalających lub zmieniających kwalifikacje	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - organizacje pozarządowe
Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w działalności placówek oświatowych, w tym informatyzacja placówek oświatowych oraz wzmacnianie znaczenia przedmiotów technicznych oraz praktycznych, szczególnie w zakresie informatyki oraz języków obcych	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe

Wspieranie oraz nagradzanie uczniów o szczególnych osiągnięciach, w postaci stypendiów, wyróżnień, nagród	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe
Prowadzenie zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży dopasowanych do ich zainteresowań oraz potrzeb	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Zapewnienie mobilności dla uczniów mieszkających w dalszej odległości od placówek oświatowych, szczególnie w zakresie dowozu dzieci i młodzieży do szkół	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe
Stymulowanie aktywności mieszkańców w dziedzinach na rzecz swoich środowisk lokalnych poprzez organizację m.in. spotkań, konsultacji w zakresie obecnie występujących problemów	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Wspieranie form aktywności społecznych, takich jak np. Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, Klub Seniora+ itp.	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki OSP - KGW, Klub Seniora+ - Biblioteka i Ośrodek Kultury w Gminie Mirzec - organizacje pozarządowe
Zwiększenie dostępu do edukacji, kultury, sportu, rekreacji oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Biblioteka i Ośrodek Kultury w Mircu - organizacje pozarządowe
Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez wsparcie edukacyjne, dofinansowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych, profilaktycznych itp.	Biblioteka i Ośrodek Kultury w Mircu Placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe
Tworzenie świetlic aktywizujących lokalną społeczność na terenie gminy Mirzec	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe
Promocja wolontariatu i innych dobrych praktyk w działalności społecznej, w szczególności we współpracy z organizacjami pozarządowymi	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Aktywizacja społeczeństwa do działań na rzecz poprawy warunków społecznych w gminie – wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych i stowarzyszeń	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - organizacje pozarządowe

CEL STRATEGICZNY III

POLITYKA PRORODZINNA I MINIMALIZACJA ZJAWISK DYSFUNKCYJNYCH W ŚRODOWISKU RODZINNYM

CEL OPERACYJNY 3.1. WSPIERANIE RODZIN W WYPEŁNIANIU SWOICH FUNKCJI		
Działania	Instytucja koordynująca	Partnerzy
Zwiększanie dostępności do usług opiekuńczo-wychowawczych z uwzględnieniem opieki nad dziećmi do lat 3	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Zwiększenie jakości usług w zakresie wsparcia rodzin poprzez intensyfikację pracy w szczególności z rodzinami dysfunkcyjnymi i wdrażanie działań z zakresu poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodzin i systemie pieczy zastępczej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Zapewnienie wsparcia dla rodziców nieradzących sobie z wychowaniem	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Współpraca asystenta rodziny z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Realizacja świadczeń pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym realizacja zadań z zakresu wsparcia asystenta rodziny oraz pieczy zastępczej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Realizacja programów wspierania rodzin wielodzietnych w formie Karty Dużej Rodziny i programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz wdrażanie innych inicjatyw wspierających rodziny	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne

stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.	w Mircu	realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowe
Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym w czasie wolnym od nauki (wakacje, ferie zimowe) i tworzenie warunków spędzania wolnego czasu pozaszkolnego przez dzieci i młodzież	Urząd Gminy w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe

CEL OPERACYJNY 3.2.

POPRAWA SKUTECZNOŚCI WSPARCIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

Działania	Instytucja koordynująca	Partnerzy
Monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie i współpraca instytucji pomocy społecznej m.in. poprzez realizację procedury „Niebieskiej Karty”	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Posterunek Policji - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Mirzec	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Posterunek Policji - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Edukacja społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Posterunek Policji - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Realizacja działań informacyjnych, edukacyjnych i społecznych wśród społeczności gminy, w tym prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych adresowanych do ogółu dorosłych dotyczących rozwoju dzieci, ich potrzeb,	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Posterunek Policji

rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy oraz podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy		<ul style="list-style-type: none"> - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - instytucje opieki zdrowotnej
Organizacja pomocy dla osób dotkniętych przemocą w formie poradnictwa specjalistycznego, terapii, wsparcia instytucjonalnego i udzielenia schronienia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Posterunek Policji - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - instytucje opieki zdrowotnej
Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz pracujących z osobami pokrzywdzonymi i osobami stosującymi przemoc	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Posterunek Policji - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - instytucje opieki zdrowotnej
Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat praw dzieci, komunikacji, asertywności, rozwiązywania problemów bez przemocy oraz zachęcanie do zwrócenia się o pomoc, jeśli są krzywdzone.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Posterunek Policji - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - instytucje opieki zdrowotnej - placówki oświatowe
Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mircu	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - samorząd gminny - Posterunek Policji - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Propagowanie abstynencji, zdrowego stylu życia, wolnego od alkoholu, narkotyków szczególnie wśród dzieci i młodzieży	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - instytucje opieki zdrowotnej - placówki oświatowe
Kontynuacja działań profilaktycznych w celu ograniczania zjawisk uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz związanych z nimi dysfunkcji rodziny	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe - Posterunek Policji

Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr współpracujących z osobami borykającymi się z problemem uzależnienia	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - instytucje opieki zdrowotnej
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy terapeutycznej, prawnej i zdrowotnej oraz ochrony przed przemocą (pomoc dla osób uzależnionych, jak również ich rodzin - eliminacja społecznych skutków uzależnień)	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - instytucje opieki zdrowotnej

CEL OPERACYJNY 3.1.

ZMNIEJSZANIE SKALI UBÓSTWA W RODZINACH

Działania	Institucja koordynująca	Partnerzy
Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji w rodzinach w celu zapobiegania zjawiskom ubóstwa (zwłaszcza tzw. „ubóstwa dziedzicznego”) i niezaradności oraz kontynuacja udzielania pomocy przez GOPS rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej (pomoc materialno-finansowa dla osób i rodzin znajdujących się w trudnych warunkach życiowych)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Edukowanie rodzin w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe
Udzielanie pomocy w formie posiłku lub zasiłku celowego na zakup żywności oraz w formie rzeczowej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe
Udzielanie pomocy finansowej dzieciom w rodzinach dotkniętych różnymi dysfunkcjami m.in. stypendia, dopłata do różnych form wypoczynku typu kolonie, wycieczki szkolne itp.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe

7. WDRAŻANIE, ZARZĄDZANIE I MONITORING REALIZACJI „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIRZEC NA LATA 2023-2028”

7.1. Wdrażanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028 wyznacza cele, kierunki działań oraz interwencji mających prowadzić do wzmocnienia spójności społecznej w gminie, poprzez aktywizowanie i włączanie społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. Przedstawione w dokumencie założenia mogą być osiągnięte jako efekt długoterminowej współpracy wielu instytucji i środowisk lokalnych.

Strategia jest dokumentem otwartym na zmiany i wzbogacenie treści w niej zawartych wynikające z prowadzonego monitoringu zjawisk społecznych. Aktualizacje dokumentu są istotne dla adekwatnego programowania działań uwzględniając aktualną sytuację społeczną, ekonomiczną i gospodarczą. Elastyczne reagowanie pozwoli na efektywne wdrażanie ukierunkowane na osiągnięcie wskazanych rezultatów. Strategia zostanie przyjęta w formie Uchwały Rady Gminy.

We wprowadzaniu w życie poszczególnych działań uczestniczyć będą jednostki gminne oraz powiatowe w szczególności: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy Starostwie Powiatowym w Starachowicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji w Starachowicach Posterunek Policji w Mircu, placówki oświatowe z terenu gminy, placówki ochrony zdrowia z terenu gminy, placówki kultury, sportu i rekreacji oraz działające fundacje, stowarzyszenia na rzecz rozwoju regionu.

7.2. Monitoring

Strategia określa kierunki postępowania, stanowiąc wyzwanie dla całej społeczności lokalnej oraz wszystkich instytucji publicznych i niepublicznych działających na polu polityki społecznej na terenie gminy. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych zadań. Monitoring jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowność ich wdrożenia..

Monitorowanie polegać będzie na gromadzeniu i analizie danych, co pozwoli ocenić skuteczność wdrażanych działań. Posłuży do badania i weryfikacji stopnia osiąganych w toku postępowania wskaźników i założeń umożliwiając efektywne wdrażanie ukierunkowane na zaspokajanie potrzeb środowiska lokalnego.

Monitoring prowadzony będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań, natomiast ocena stopnia realizacji i osiągnięcia efektów dokonywana będzie corocznie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu. Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki

i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań we ramach strategii, m.in. Urząd Gminy w Mircu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy.

Proponowany system monitoringu prac nad strategią zakłada:

- składanie corocznych sprawozdań (na podstawie danych statystycznych i innych informacji będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, instytucji i organizacji oraz grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji strategii) i przedkładanie ich Radzie Gminy.
- sporządzanie bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz weryfikacja działań i zadań.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu.

7.3. Wskaźniki

Do oceny wdrażanych działań wykorzystywane będą wskaźniki ilościowe i jakościowe odzwierciedlające ważne wartości zakładane do osiągnięcia celów.

Monitoring realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028

CEL STRATEGICZNY I: WSPIERANIE OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, ZWŁASZCZA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, CHORYCH I STARSZYCH	
Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika
Cel operacyjny 1.1. Poprawa warunków życia osób chorych i niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w aktywizacji zawodowej, - Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej - Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych - Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi (DPS)
Cel operacyjny 1.2. Tworzenie warunków zaspokajania potrzeb oraz aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności dla osób starszych i niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrealizowanych działań profilaktycznych skierowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - Liczba form wsparcia osób niepełnosprawnych - Liczba podmiotów i inicjatyw w zakresie wspomaganie osób starszych - Liczba osób korzystających z form wsparcia dla seniorów i osób niepełnosprawnych - Liczba materiałów promocyjnych - Liczba kampanii - Liczba zorganizowanych spotkań - Liczba osób - uczestników
Cel operacyjny 1.3. Zapobieganie marginalizacji i rozwój systemu wsparcia osób wykluczonych społecznie	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrealizowanych działań profilaktycznych skierowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - Liczba form wsparcia osób niepełnosprawnych/ liczba zlikwidowanych barier architektonicznych

CEL STRATEGICZNY II: STYMULOWANIE ROZWOJU SPOŁECZNEGO I POPRAWA STANDARDU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	
Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika
Cel operacyjny 2.1 Profesjonalna pomoc społeczna i terapeutyczna	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających z pomocy GOPS - Liczba pracowników pomocy społecznej uczestniczących w szkoleniach - Liczba osób korzystających z pomocy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Liczba porad udzielanych w specjalistycznych placówkach
Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych modernizacji zwiększającej ich funkcjonalność - Liczba powstałych obiektów sportowych, rekreacyjnych itp. - Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i w mieszkaniach osób niepełnosprawnych - Liczba powstałych obiektów wsparcia dla seniorów - Liczba osób korzystających z form wsparcia dla seniorów
Cel operacyjny 2.3. Stworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu zasobów ludzkich oraz integracja środowisk lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających z aktywnych form pomocy - Liczba osób bezrobotnych w gminie - Liczba uczestników poszczególnych działań - Liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz edukacji dzieci i młodzieży - Liczba funkcjonujących w gminie świetlic środowiskowych - Liczba zrealizowanych programów edukacyjnych skierowanych do osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi - Liczba pracowników instytucji społecznych uczestniczących w różnych formach edukacyjnych - Liczba nowych działań w ofercie kulturalnej - Liczba stowarzyszeń, fundacji działających w gminie i/lub realizujących zadania publiczne - Liczba i rodzaj wspólnych inicjatyw realizatorów - Liczba imprez w kalendarzu gminnym - Liczba form aktywności związanej z folklorem i tradycjami gminy - Liczba wolontariuszy
CEL STRATEGICZNY III: POLITYKA PRORODZINNA I MINIMALIZACJA DZIAŁAŃ DYSFUNKCYJNYCH W ŚRODOWISKU RODZINNYM	
Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika
Cel operacyjny 3.1. Wspieranie rodzin w wypełnianiu swoich funkcji	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba udzielonych porad - Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - Liczba dzieci objętych pomocą pieczy zastępczej - Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej - Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych

	<p>wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych świadczeniami w formie dofinansowania posiłku - Liczba zajęć pozaszkolnych, imprez sportowych, kulturalnych itp. organizowanych dla dzieci i młodzieży
<p>Cel operacyjny 3.2. Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba pracowników pomocy społecznej uczestniczących w szkoleniach - Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”, - Liczba podmiotów realizujących programy profilaktyczne - Liczba porad specjalistycznych dla rodzin z problemem przemocy - Liczba przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - Liczba podmiotów realizujących programy profilaktyczne - Liczba i zakres realizowanych programów profilaktycznych - Liczba porad specjalistycznych dla rodzin dysfunkcyjnych - Liczba osób poddanych leczeniu uzależnień - Liczba rodzin w których występują problemy uzależnień objętych pomocą terapeutyczną
<p>Cel operacyjny 3.3. Zmniejszenie skali ubóstwa w rodzinach</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba rodzin objęta wsparciem - Liczba dzieci korzystających z programu dożywiania

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028” minimum raz w roku poddawana będzie przeglądowi, podczas którego analizie poddany będzie proces realizacji celów: analiza działania/zadania, harmonogram realizacji oraz osiągniętych wskaźników. W przypadku zaistnienia nowych okoliczności powodujących konieczność zmian w dokumencie, zapisy w Strategii zostaną odpowiednio zaktualizowane i przedstawione Radzie Gminy w Mircu do zatwierdzenia.

7.4. Ramy finansowe oraz źródła finansowania

Polityka społeczna, zapobieganie ubożeniu społeczeństwa, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięcia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedną z ważniejszych sfer działania społecznego. Wśród zadań publicznych gminy obszar ten zajmuje priorytetowe miejsce, co dotychczas gwarantowało możliwość pozyskania środków na realizację zadań z zakresu polityki i pomocy społecznej. Kierunki kształtowania polityki społecznej na najbliższe lata nie przewidują zasadniczych zmian w finansowaniu działań osłonowych o charakterze socjalnym, co pozwala mieć gwarancję częściowego ich finansowania z budżetu państwa.

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w strategii jest finansowanie wskazanych zadań. Zaplanowane do wdrożenia działania finansowane będą zarówno ze środków własnych jednostki samorządowej, jak również środków zewnętrznych. Mając na uwadze ograniczone możliwości budżetowe gminy, ważnym zadaniem jest wypracowanie mechanizmów, pozwalających na łączenie środków z różnych źródeł. Zadania strategii

realizowane będą adekwatnie do możliwości finansowych jednostki samorządowej w danym roku budżetowym, z uwzględnieniem środków zewnętrznych. Głównymi źródłami środków, z których mogą korzystać samorządy dla realizacji programów pomocy społecznej są:

- budżet państwa w realizacji zadań nałożonych na gminy ustawowo,
- środki wewnętrzne: budżety samorządów gminnych, powiatowych, wojewódzkich,
- środki zewnętrzne, m.in.: Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Pracy,
- fundusze pomocowe Unii Europejskiej: Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- środki stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowych.

Określenie szczegółowo wysokości planowanych środków na realizację zadań zawartych w strategii jest trudne do oszacowania ze względu na okres obowiązywania dokumentu, czy brak długookresowych źródeł finansowania. Ponadto wysokość środków przeznaczonych na realizację strategii będzie zależna także od stopnia zaangażowania różnych podmiotów – partnerów jej realizacji.

8. ZAKOŃCZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2023-2028 jest dokumentem długofalowym, pozwalającym na systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych. Zastosowane w dokumencie rozwiązania koncentrują się wokół problemów wykluczenia społecznego, a ich finalnym efektem ma być wzrost spójności społecznej gminy, poprzez aktywizowanie tych kategorii mieszkańców, którzy obecnie są beneficjentami różnych form pomocy społecznej. Ważnym zadaniem jest stałe rozwijanie sektora coraz bardziej zróżnicowanych i zarazem wyspecjalizowanych usług społecznych oraz zwiększanie ich dostępności, jak również wypracowanie modelu współpracy pomiędzy wieloma podmiotami, które działają na rzecz środowisk i grup defaworyzowanych. Współpraca między podmiotami i konieczność przechodzenia od pomocy w postaci świadczeń finansowych na rzecz usług społecznych oferowanych osobom wymagającym wsparcia mają szczególne znaczenie dla minimalizowania problemów w sferze szeroko rozumianej polityki społecznej. Realizacja strategii powinna więc przyczynić się do budowania w gminie nowoczesnego modelu polityki społecznej, w której nacisk położony będzie na procesy włączania społecznego i readaptacji mieszkańców należących do grup ryzyka.

Niniejsza strategia wyznacza ramy działań sprzyjających eliminowaniu problemów społecznych i pozwala zbudować fundamenty dobrych praktyk w tym zakresie. To jednak, na ile zostaną zrealizowane jej zapisy, zależy nie tylko od władz gminnych. Rzeczywista zmiana warunkowana jest autentycznym zaangażowaniem różnych podmiotów i współpracą na różnych płaszczyznach. Istotne znaczenie w realizacji mają więc partnerzy społeczni wszystkich szczebli organizacji życia społecznego. Strategia ma pobudzać do aktywności

organizacje, stowarzyszenia, instytucje działające w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego i gospodarczego gminy.

Realizacja założeń przyjętych w strategii zależy w dużej mierze od posiadanych środków finansowych, również środków pomocowych z programów UE. Od ich pozyskania zależy możliwość realizacji w zakładanych ramach czasowych znacznej liczby planowanych działań. Eliminowanie problemów społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i budowanie wspólnoty lokalnej stanowi bowiem wyzwanie dla całej społeczności i w efekcie prowadzić ma do poprawy jakości i warunków życia wszystkich członków lokalnej zbiorowości, a nie tylko osób i rodzin z grup ryzyka. Podobnie jak sam proces przygotowywania niniejszej strategii, tak i realizacja jej zapisów powinna mieć wysoce partycypacyjny charakter.

SPIS TABEL, WYKRESÓW

Spis tabel

Tabela 1. Informacje o placówkach oświatowych na terenie gminy na rok szkolny 2022/2023 (Urząd Gminy w Mircu).....	18
Tabela 2. Działalność placówki zdrowia w latach 2018-2021 (SPZOZ w Mircu Ośrodek Zdrowia w Mircu)	22
Tabela 3. Dane dotyczące przestępstw popełnianych na terenie gminy w latach 2018-2021 (Posterunek Policji w Mircu).....	23
Tabela 4. Problem występowania przemocy domowej na terenie gminy Mirzec (Posterunek Policji w Mircu) ..	23
Tabela 5. Przestępczość nieletnich na terenie gminy Mirzec (Posterunek Policji w Mircu)	24
Tabela 6. Poziom bezrobocia w gminie Mirzec w latach 2018-2021 (PUP w Starachowicach).....	27
Tabela 7. Bezrobotni według wieku w gminie Mirzec w latach 2018-2021 (PUP w Starachowicach)	27
Tabela 8. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w gminie Mirzec w latach 2018-2021 (PUP w Starachowicach).....	27
Tabela 9. Bezrobotni według wykształcenia w gminie Mirzec w latach 2018-2021 (PUP w Starachowicach)	28
Tabela 10. Liczba rodzin i osób w rodzinie, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu w latach 2017-2021 według powodu jej przyznawania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (GOPS w Mircu)	30
Tabela 11. Główne świadczenia wypłacone w ramach zadań własnych w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)....	32
Tabela 12. Główne świadczenia wypłacone w ramach zadań zleconych w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)...	32
Tabela 13. Liczba rodzin korzystająca z pomocy GOPS w Mircu z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2021 (Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin i systemie pieczy zastępczej).....	36
Tabela 14. Dzieci przebywające w placówkach pieczy zastępczej z terenu gminy (Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin i systemie pieczy zastępczej)	37
Tabela 18. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia w latach 2018-2021 (PZdsON w Starachowicach).....	39
Tabela 19. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w latach 2018-2021 (PZdsON w Starachowicach).....	39
Tabela 20. Liczba rodzin i osób w rodzinie, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu z powodu występowania niepełnosprawności w rodzinie w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)	40
Tabela 21. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu z powodu występowania zjawiska alkoholizmu lub narkomanii w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)	42
Tabela 22. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu z powodu występowania zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu)	45
Tabela 23. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc z GOPS w Mircu z powodu występowania trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego w latach 2018-2021 (GOPS w Mircu) ...	46
Tabela 25. Instytucje pomocy społecznej, bezpieczeństwa i opieki prawnej w regionie (opracowanie własne) .	46
Tabela 26. Instytucje opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki wsparcia w regionie.....	47
Tabela 27. Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w gminie	54

Spis wykresów

Wykres 1. Dynamika zmian liczby ludności w gminie Mirzec na przestrzeni lat 2017-2021 (Źródło: GUS)	16
Wykres 2. Procentowe zmiany liczby ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Mirzec na przestrzeni lat 2017-2021 (dane GUS)	17
Wykres 3. Główne powody przyznania pomocy społecznej przez GOPS w Mircu (liczba rodzin) w latach 2017-2021 (GOPS w Mircu)	31
Wykres 5. Warunki życia w gminie Mirzec (badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym)	50
Wykres 6. Rodzaj pomocy dla potrzebujących (badanie ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym) .	51
Wykres 7. Działania zapobiegające problemom społecznym (badanie ankietowe w środowisku lokalnym)	51